

სს „სილქ როუდ ბანკი“

2019 წლის
ფინანსური ანგარიშგება

სარჩევი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა	3
მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	7
ფულადი სახსრების ანგარიშგება	8
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება.....	9
ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები	10
1. ზოგადი ინფორმაცია	10
2. მომზადების საფუძველი.....	10
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	12
4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა	27
5. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	36
6. ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები.....	36
7. ხელფასები და თანამშრომელთა სარგებლის ხარჯები	37
8. მოგების გადასახადისგან მიღებული სარგებელი	37
9. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	38
10. მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	39
11. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	39
12. კლიენტებზე გაცემული სესხები	40
13. ძირითადი საშუალებები.....	43
14. მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან	44
15. სააქციო კაპიტალი და რეზერვები	45
16. პირობითი ვალდებულებები.....	45
17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	46
18. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულებები.....	47
19. რისკის მართვა	48
20. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	54
21. შემდგომი მოვლენები.....	55

შპს „KPMG საქართველო“
ჯი ემ თი პლაზა
მე-5 სართული, თავისუფლების მოედანი №4
თბილისი, საქართველო 0105
ტელეფონი: +995 322 93 5713
ინტერნეტი: www.kpmg.ge

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

სს „სილქ როუდ ბანკი“-ს დირექტორთა საბჭოს

დასკვნა

ჩვენ ჩავატარეთ სს სილქ როუდ ბანკის (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებას ამავე თარიღებით დასრულებული წლისთვის, ასევე მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებს და სხვა ახსნითი ხასიათის ინფორმაციას.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის, ასევე მოცემული თარიღით დასრულებული წლისთვის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

დასკვნის საფუძველი

ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. ხსენებული სტანდარტების საფუძველზე ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში „აუდიტორთა პასუხისმგებლობები ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით), ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის საქართველოში არსებულ შესაბამის ეთიკურ მოთხოვნებთან ერთად, ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებლები და ასევე ვართ შესაბამისობაში IESBA კოდექსის სხვა ეთიკურ მოთხოვნებთან. ჩვენ დავაკმაყოფილეთ ჩვენი სხვა ეთიკური პასუხისმგებლობები ამ მოთხოვნების და IESBA კოდექსის შესაბამისად. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ აუდიტის მსვლელობისას ჩვენ მიერ მოპოვებული მტკიცებულებები წარმოადგენს აუდიტორული დასკვნისთვის საკმარის და მართებულ საფუძველს.

მმართველობითი ანგარიში

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს „მმართველობით ანგარიშზე“. ეს უკანასკნელი ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება წინამდებარე აუდიტორთა დასკვნის გაცემის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი დასკვნა ფინანსური ანგარიშგების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშს და ჩვენ არანაირი ფორმით არ გავცემთ მასთან დაკავშირებულ დასკვნას.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშის გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განსაზღვრავს, შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიში ფინანსურ ანგარიშგებას ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას ყველა არსებით ასპექტში, ან რაიმე სახით არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად არასწორი.

მას შემდეგ, რაც ჩვენ გავეცნობით მმართველობით ანგარიშს, ჩვენ სხვა ინფორმაციასთან დაკავშირებით ვასკვნით:

- შეესაბამება თუ არა ფინანსურ ანგარიშგებას და მოიცავს თუ არა ის არსებით უზუსტობებს;
- მოიცავს თუ არა ყველა ინფორმაციას, რომელსაც მოითხოვს და რომელიც შეესაბამება „საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.“

ხელმძღვანელობის და მმართველობაზე უფლებამოსილ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად მომზადებასა და კეთილსინდისიერად წარდგენაზე და ისეთი შიდა კონტროლის სისტემის შექმნაზე, რომელიც, მათი თვალსაზრისით, უზრუნველყოფს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მომზადებას, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებულ არსებით უზუსტობებს.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია შეაფასოს ბანკის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ და მოახდინოს მსგავსი შეფასების წარდგენა და გამოიყენოს მოქმედი საწარმოს პრინციპზე დაფუძნებული აღრიცხვა მანამ, სანამ ხელმძღვანელობას არ გაუჩნდება სურვილი მოახდინოს ბანკის ლიკვიდაცია ან შეწყვიტოს მუშაობა, ან არ ექნება რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ზემოთ განსაზღვრული მოქმედებებისა.

მმართველობაზე უფლებამოსილი პირები პასუხისმგებელი არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მონიტორინგზე.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია მივიღოთ გონივრული რწმუნება შეიცავს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება შეცდომის ან თაღლითობის შედეგად გამოწვეულ არსებით უზუსტობებს და გავცეთ აუდიტორთა დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება არის რწმუნებულების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად წარმოშობილი უზუსტობები შესაძლებელია მოიაზრებოდნენ არსებითად, თუ ცალკე ან ერთობლივად შეუძლიათ გავლენა იქონიონ ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ს შესაბამისად, აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

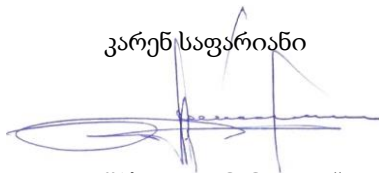
- ვახდენთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და მართებულია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არ გამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, განზრახ უმოქმედობას, ფაქტების დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას.
- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდა კონტროლის მექანიზმების გააზრებას ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა კომპანიის შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად.

- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების მიზანშეწონილობას.
- გამოგვაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვითარებებთან მიმართებაში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვქვეშ დააყენოს ბანკის უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ. თუ ჩვენ დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკვევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან, თუ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნა არაა დეკლარირებული იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა, შესაძლოა გავლენა იქონიოს ბანკის უნარზე განაგრძოს ფუნქციონირება როგორც მოქმედმა საწარმომ.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების სრულად წარდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარსს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

კარენ საფარიანი

შპს „KPMG Georgia“
თბილისი, საქართველო
8 მაისი 2020

სს „სილქ როუდ ბანკი“
2019 წლის მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

ლარი'000	შენიშვნები	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი	5	5,006	4,237
სპროცენტო ხარჯი	5	(291)	(587)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		4,715	3,650
საკომისიო შემოსავალი		463	745
საკომისიო ხარჯი		(129)	(221)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		334	524
წმინდა მოგება უცხოურ ვალუტაში ოპერაციებიდან		119	706
სამართლიანი ღირებულების ცვლილებები ფორვარდულ გაცვლით ხელშეკრულებებზე		720	245
წმინდა მოგება/(ზარალი) უცხოური ვალუტის გადაფასებიდან		323	(444)
გაუფასურების ზარალი გასაყიდად გამიზნულ აქტივებზე		(74)	(1,452)
წმინდა ზარალი გასაყიდად გამიზნული აქტივების გაყიდვიდან		(122)	(397)
წმინდა გაუფასურების ზარალი სავალო ფინანსურ აქტივებზე და სასესხო ვალდებულებებზე	4	(1,208)	(2,933)
ხელფასები და თანამშრომელთა სარგებლის ხარჯები		(2,368)	(1,848)
ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	6	(3,149)	(3,637)
სხვა შემოსავალი		62	371
ზარალი დაბეგვრამდე		(648)	(5,215)
მოგების გადასახადიდან მიღებული სარგებელი	8	184	528
წლის ზარალი		(464)	(4,687)
სხვა სრული შემოსავალი			
<i>ერთეულები რომლებიც არასოდეს არ იქნება რეკლასიფიცირებული მოგებაში ან ზარალში</i>			
მიწის და შენობების გადაფასება	13	1,402	2,490
სხვა სრული შემოსავლის კომპონენტებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადი	8	(210)	(383)
სულ სხვა სრული შემოსავალი		1,192	2,107
სულ წლის სრული შემოსავალი/(ზარალი)		728	(2,580)

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება, გვერდებზე 6-დან 56-მდე, დამტკიცებულია 2020 წლის 8 მაისს ხელმძღვანელობის მიერ და ხელმოწერილია, მისი სახელით, შემდეგი პირების მიერ:

 _____
 ელი ენოზ
 გენერალური დირექტორი

 _____
 ბექა კვეზერელი
 გენერალური დირექტორის
 მოადგილე

მოგებისა ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნეს თანდართულ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს „სილქ როულ ბანკი“
 ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ლარი'000	შენიშვნები	31 დეკემბერი 2019	31 დეკემბერი 2018
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	9	21,064	20,073
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	10	2,991	2,183
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	11	19,967	13,637
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	12	13,147	15,987
ძირითადი საშუალებები	13	19,128	18,189
არამატერიალური აქტივები		36	56
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	12	3,687	4,918
მიმდინარე საგადასახადო აქტივი	8	55	55
სხვა აქტივები		1,818	823
სულ აქტივები		81,893	75,921
ვალდებულებები			
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან	14	17,919	12,892
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	8	160	134
სხვა ვალდებულებები		1,064	873
სულ ვალდებულებები		19,143	13,899
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	15	61,146	61,146
რეზერვები		8,368	7,322
დაგროვილი ზარალი		(6,764)	(6,446)
სულ კაპიტალი		62,750	62,022
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		81,893	75,921

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნეს თანდართულ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

ლარი'000	შენიშვნები	2019	2018
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან			
მიღებული პროცენტი		4,276	4,115
გადახდილი პროცენტი		(282)	(587)
მიღებული საკომისიო თანხები		463	745
გადახდილი საკომისიო თანხები		(129)	(221)
უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებებიდან მიღებული წმინდა თანხები		119	951
მიღებული სხვა საოპერაციო შემოსავალი		61	372
გადახდილი პერსონალის ხარჯები		(2,368)	(1,848)
სხვა გადახდილი ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები		(2,597)	(3,050)
საოპერაციო აქტივების (მატება) კლება			
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ		(673)	14
კლიენტებზე გაცემული სესხები		1,975	(12,447)
სხვა აქტივები		(45)	154
საოპერაციო ვალდებულებების მატება (კლება)			
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები მომხმარებლებისგან		4,424	(2,547)
სხვა ვალდებულებები		438	194
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან/(გამოყენებული საოპერაციო საქმიანობებში)		5,662	(14,155)
ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობებიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(7,248)	(10,683)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან მიღებული შემოსავალი		1,000	7,262
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(84)	(21)
გასაყიდად გამიზნული აქტივების გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი		1,116	-
საინვესტიციო საქმიანობებში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(5,216)	(3,442)
ფულადი სახსრები ფინანსური საქმიანობებიდან			
სუბორდინირებული სესხების დაფარვა		-	(8,990)
სააქციო კაპიტალის გამოშვებით მიღებული თანხები		-	31,146
წმინდა ფულადი სახსრები ფინანსური საქმიანობებიდან		-	22,156
წმინდა მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში		446	4,559
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		545	(459)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		20,073	15,973
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	9	21,064	20,073

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნეს თანდართულ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

ლარი'000	სააქციო კაპიტალი	ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი	დაგროვილი ზარალი	სულ კაპიტალი
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვარს	30,000	5,321	(1,865)	33,456
სულ სრული შემოსავალი/(ზარალი) წლის ზარალი	-	-	(4,687)	(4,687)
სხვა სრული შემოსავალი/(ზარალი)				
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	-	2,490	-	2,490
გადავადებული გადასახადის გავლენა გადაფასების რეზერვის ცვეთა, გადასახადების გამოკლებით	-	(383)	-	(383)
სულ სხვა სრული შემოსავალი	-	(106)	106	-
სულ სრული შემოსავალი/(ზარალი)	-	2,001	106	2,107
სულ სრული შემოსავალი/(ზარალი)	-	2,001	(4,581)	(2,580)
პირდაპირ კაპიტალში ასახული ოპერაციები მესაკუთრებთან გამომწვებული აქციები	31,146	-	-	31,146
სულ ოპერაციები მესაკუთრებთან	31,146	-	-	31,146
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	61,146	7,322	(6,446)	62,022
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	61,146	7,322	(6,446)	62,022
სულ სრული შემოსავალი/(ზარალი) წლის ზარალი	-	-	(464)	(464)
სხვა სრული შემოსავალი				
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	-	1,402	-	1,402
გადავადებული გადასახადის გავლენა გადაფასების რეზერვის ცვეთა, გადასახადების გამოკლებით	-	(210)	-	(210)
სულ სხვა სრული შემოსავალი	-	(146)	146	-
სულ სრული შემოსავალი	-	1,046	(318)	728
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	61,146	8,368	(6,764)	62,750

კაპიტალში ცვლილების ანგარიშგება წაკითხულ უნდა იქნეს თანდართულ განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

1. ზოგადი ინფორმაცია

(a) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს „სილქ როუდ ბანკი“ (ბანკი) წარმოადგენს ქართულ სააქციო საზოგადოებას.

„ბანკის“ ძირითადი საქმიანობა მოიცავს საზოგადოებისგან დეპოზიტების მიღებას და კრედიტების გაცემას, თანხის გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებს და სხვა საბანკო მომსახურებებს მის კორპორატიულ და საცალო კლიენტებზე. „ბანკის“ რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია ზაარბრუკენის მოედანი №2, თბილისი, საქართველო. „ბანკის“ საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი (სებ) და ახორციელებს თავის საქმიანობას სალიცენზიო ნომრით 238.

ბანკის სარეგისტრაციო ნომერია 201955027 და სარეგისტრაციო ორგანო დიდუბე-ჩუღურეთის რაიონის სასამართლო.

2019 და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის აქციონერები არიან:

სახელი	საკუთრების პროცენტი %	
	2019	2018
სს „Silk Road Finance”	99.99	99.99
სხვა	0.01	0.01
სულ	100.00	100.00

ბანკის საბოლოო მაკონტროლებელი არის ქართველი ბიზნესმენი, გიორგი რამიშვილი, რომელსაც ბანკის გარეთ სხვა ბიზნეს ინტერესები გააჩნია. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან ასახულია მე-17-ე შენიშვნაში.

(b) ბიზნეს გარემო

ბანკის ოპერაციები ძირითადად ხორციელდება საქართველოში. შესაბამისად ბანკი დამოკიდებულია ქართულ ეკონომიურ და ფინანსურ ბაზრებზე, რომლებიც განვითარებად ბაზრებს წარმოადგენენ. იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სტრუქტურები ექვემდებარება ცვალებად ინტერპრეტაციებსა და ხშირ ცვლილებებს რაც, სხვა იურიდიულ და საგადასახადო შეფერხებებთან ერთად უქმნის არაერთ დაბრკოლებას საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ საწარმოებს.

ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შესაძლოა განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებისგან.

2. მომზადების საფუძველი

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

ეს არის ბანკის პირველი წლიური ფინანსური ანგარიშგება სადაც გამოყენებულია ფასს 16 „იჯარები“. ცვლილებები მნიშვნელოვან სააღრიცხვო პოლიტიკებში აღწერილია 2(ე) შენიშვნაში.

(b) შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე, გარდა მიწისა და შენობების, რომლებიც ასახულია სამართლიანი ღირებულებით და გასაყიდად გამიზნული აქტივებისა რომლებიც ასახულია თვითღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

(c) სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ასევე წარმოადგენს ბანკის სამუშაო ვალუტას, რადგან, როგორც საქართველოს ეროვნული ვალუტა ის ასახავს ძირითადი მოვლენებისა და ვითარებების უმრავლესობის ეკონომიკურ არსს. ყველა ოდენობა დამრგვალებულია უახლოეს ათასეულამდე, გარდა სხვაგვარად მითითებულისა.

(d) შეფასებებისა და მსჯელობების გამოყენება

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს ისეთი მსჯელობის, შეფასებებისა და დაშვებების გამოყენებას, რომლებიც მოქმედებენ ბანკის ფინანსური აღრიცხვის პოლიტიკების გამოყენებასა და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლისა და ხარჯების წარდგენილ თანხებზე. ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს ხსენებული შეფასებებისგან.

შეფასებები და დაშვებები მუდმივად გადაიხედება. სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებები აისახება იმ პერიოდში, როდესაც გადაიხედა ეს შეფასება და ნებისმიერ მომავალ პერიოდში, რომელსაც ის ეხება.

ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკაში გამოყენებული კრიტიკული მსჯელობების შესახებ, რომელთაც აქვთ ყველაზე მნიშვნელოვანი გავლენა ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, აღწერილია შემდეგ შენიშვნაში:

- შენიშვნა 3(e)(vi) და შენიშვნა 4 – იმ კრიტერიუმების განსაზღვრა რომლებიც გამოიყენება ფინანსურ აქტივზე საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის განსაზღვრისთვის მისი თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, მომავალი ტენდენციების გათვალისწინებით ინფორმაციის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (მსზ) შეფასებაში და მის შესაფასებლად გამოყენებული მოდელების შერჩევაში და დამტკიცებაში.

ინფორმაცია იმ დაშვებებსა და შეფასებებთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის შესახებ, რომლებიც 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებების არსებითი ცვლილების მნიშვნელოვანი რისკის წინაშე დგანან, მოცემულია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 4 - ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურება: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში შესატანი ინფორმაციის განსაზღვრა, ფულადი ნაკადების შეფასებაში გამოყენებული ძირითადი დაშვებების და მომავალი ტენდენციების გათვალისწინებით ინფორმაციის ჩათვლით;
- შენიშვნა 12 - გასაყიდად გამიზნული აქტივების შეფასება;
- შენიშვნა 13 - მიწისა და შენობების შეფასება.

(e) ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ბანკმა ფასს 16 თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრიდან გამოიყენა. ფასს 16-ს შემოაქვს ერთიანი, საბალანსო იჯარების აღრიცხვის მოდელი მოიჯარეებისთვის. რაც ნიშნავს რომ მოიჯარე აღიარებს აქტივებს გამოყენების უფლებით, რაც ასახავს მის უფლებას გამოიყენოს აღნიშნული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებებს, რაც ასახავს მის ვალდებულებას განახორციელოს საიჯარო გადახდები. მეიჯარეს აღრიცხვაში ცვლილება არ მომხდარა ფასს 16-ის გამოყენების შედეგად.

ფასს 16-მა ჩაანაცვლა არსებული საიჯარო სახელმძღვანელო, ბასს 17-იჯარები, ფასიკ 4 - შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას, იმკ-15 - საოპერაციო იჯარა – სტიმულირება და იმკ-27 - გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას.

2019 წლის 1 იანვრის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი არ წარმოადგენს ხელშეკრულების მხარეს როგორც მოიჯარე, მაშასადამე ფასს 16-ის მიღებას არ ჰქონია გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

რიგი სხვა ახალი ინტერპრეტაციები და კორექტირებები არსებულ სტანდარტებში შევიდა ძალაში 2019 წლის 1 იანვრიდან, მაგრამ მათ არ ქონიათ არსებითი გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე, გარდა ზემოთაღწერილისა.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

შენიშვნა 2(e)-ში ასახული ცვლილებების გარდა, ბანკი თანმიმდევრულად იყენებს შემდგომ სააღრიცხვო პოლიტიკებს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

(a) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია ბანკის სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება ხდება ანგარიშსწორების წარდგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით, ბანკის სამუშაო ვალუტაში. უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული მოგება ან ზარალი ფულად მუხლებზე წარმოადგენს პერიოდის დასაწყისში არსებული საპროცენტო განაკვეთით და პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული გადახდებით დაკორექტირებული, მოქმედი ვალუტის ამორტიზირებადი ღირებულებისა და პერიოდის ბოლოს არსებული, შესაბამისი გაცვლითი კურსით დაკორექტირებული, უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ამორტიზირებადი ღირებულების სხვაობას.

უცხოურ ვალუტაში შეფასებული და სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები კონვერტირდება მოქმედ ვალუტაში სამართლიანი ღირებულების დადგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომელთა ისტორიული ღირებულება უცხოურ ვალუტაშია შეფასებული, კონვერტირდება ტრანზაქციის განხორციელების თარიღისათვის არსებული შესაბამისი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციით მიღებული სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(b) პროცენტი

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში ეფექტური პროცენტის მეთოდით. „ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის განაკვეთი რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს სავარაუდო სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსულობებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ მოხმარების ვადაზე:

- ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე;
- ფინანსური ვალდებულების ამორტიზირებულ ღირებულებაზე.

ფინანსური ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებისას, გარდა შექმნილი ან შექმნილი კრედიტით გაუფასურებული აქტივებისა, ბანკი ვარაუდობს სამომავლო ფულად ნაკადებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობების გათვალისწინებით, მაგრამ არა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა. შექმნილი ან შექმნილი, კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, გამოითვლება კრედიტით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი სავარაუდო სამომავლო ფულადი ნაკადების გამოყენებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ჩათვლით.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოთვლა მოიცავს გარიგების ხარჯებს და გადახდილ ან მიღებულ ქულებს რაც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. გარიგების ხარჯები მოიცავს ზრდად ხარჯებს, რომლებიც პირდაპირ მიეკუთვნება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების შექმნას ან გამოშვებას.

ამორტიზირებული ღირებულება და მთლიანი საბალანსო ღირებულება

ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების „ამორტიზირებული ღირებულება“ არის ღირებულება, რომლითაც ფასდება ფინანსური აქტივი ან ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველი აღიარების დროს, გამოკლებული ძირითადი გადასახდელი თანხები, დამატებული ან გამოკლებული აკუმულირებული ამორტიზაცია, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით, ნებისმიერი სხვაობისა თავდაპირველ ღირებულებასა და დაფარვის თარიღისთვის არსებულ ღირებულებას შორის, და ფინანსური აქტივებისთვის, დაკორექტირებული ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით.

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული „ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება“ წარმოადგენს ფინანსური აქტივის ამორტიზირებულ ღირებულებას ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით დაკორექტირებამდე.

საპროცენტო შემოსავლის და ხარჯის გამოთვლა

ფინანსური აქტივისა ან ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ანგარიშდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების თავდაპირველი აღიარებისას. საპროცენტო შემოსავლის და ხარჯის დაანგარიშებისას, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოიყენება აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული კრედიტით) ან ვალდებულების ამორტიზირებულ ღირებულებაზე.

თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის რომლებიც თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაუფასურდა კრედიტით, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური აქტივის ამორტიზირებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის კრედიტით გაუფასურებული, მაშინ საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლა უზრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის პრინციპს.

ფინანსური აქტივებისთვის რომლებიც თავდაპირველი აღიარებისას იყო კრედიტით გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება კრედიტით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის აქტივის ამორტიზირებულ ღირებულებაზე გამოყენებით. საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლის მეთოდი არ უზრუნდება მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე დათვლის პრინციპს, მიუხედავად აქტივის საკრედიტო რისკის აღდგენისა.

კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შესახებ ინფორმაციისთვის, იხილეთ შენიშვნა 3(e)(vi).

წარდგენა

მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში წარმოდგენილი, ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით დათვლილი საპროცენტო შემოსავალი მოიცავს პროცენტს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე.

მოგებაში ან ზარალში და სხვა სრულ შემოსავალში წარმოდგენილი, საპროცენტო ხარჯი მოიცავს პროცენტს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებზე.

(c) საკომისიოები

საკომისიო ხარჯი და შემოსავალი ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს და შედის ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთში (იხ. შენიშვნა 3(b)).

თუ არ არის მოსალოდნელი, რომ შესაძლებელი იქნება სასესხო ვალდებულების ნაწილ-ნაწილ გადახდა, მაშინ დაკავშირებული სასესხო ვალდებულების საკომისიო აღიარებულია წრფივი მეთოდის მიხედვით ვალდებულების მოქმედების ვადის განმავლობაში.

მომხმარებელთან გაფორმებულ ხელშეკრულებას, რომელიც იწვევს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარებას, შეიძლება ნაწილობრივ ესადაგებოდეს ფასს 9 და ნაწილობრივ ფასს 15-ი. ამ შემთხვევაში ბანკი ჯერ იყენებს ფასს 9-ს, რომ დაყოს და აღრიცხოს ხელშეკრულების ის ნაწილი რომელიც ფასს 9-ს მიეკუთვნება და შემდეგ დარჩენილ ნაწილზე იყენებს ფასს 15-ს.

საკომისიო შემოსავალი ანგარიშის მუდმივი მართვისთვის ერიცხება კლიენტის ანგარიშს ყოველთვიურად. ურთიერთგაცვლის, უცხოური ვალუტის გარიგებების და ოვერდრაფტებისთვის გარიგების საკომისიო ერიცხება მომხმარებლის ანგარიშს როდესაც გარიგებას აქვს ადგილი. მომსახურების საკომისიო დარიცხულია ყოველთვიურად და დაფუძნებულია ფიქსირებულ განაკვეთებზე რომელიც ყოველწლიურად განიხილება ბანკის მიერ.

შემოსავალი ანგარიშის მომსახურებიდან და მომსახურების საკომისიო აღიარდება დროის განმავლობაში მომსახურების გაწევასთან ერთად. გარიგებებთან დაკავშირებული შემოსავალი აღიარდება დროის გარკვეულ მომენტში როდესაც ადგილი აქვს გარიგებას.

სხვა საკომისიო ხარჯები ძირითადად უკავშირდება გარიგებების და მომსახურების საკომისიოს, და აღიარდება ხარჯად მომსახურების მიღებისთანავე.

(d) დაბეგვრა

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადებს. მოგების გადასახადი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ ნაწილისა, რომელიც უკავშირდება სხვა სრულ შემოსავალში ასახულ ერთეულებს ან პირდაპირ კაპიტალში ასახულ გარიგებებს აქციონერებთან, რა შემთხვევაშიც ის აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში.

i. მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია, ან არსებითად ამოქმედებულია ანგარიშგების თარიღისათვის, აგრეთვე წინა წლების საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი კორექტირება. მიმდინარე გადასახადის ვალდებულება ასევე მოიცავს დივიდენდებიდან წარმოშობილ ნებისმიერ საგადასახადო ვალდებულებას.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი კორპორატიული მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაში შევიდა 2016 წლიდან და გამოიყენება საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა (როგორც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვარს.

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. ძირითად დაბეგვრის ობიექტს წარმოადგენს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა განაწილებულ მოგებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან განაწილებული მოგების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის. დაბეგვრის ობიექტი ასევე მოიცავს ხარჯებს ან სხვა გადახდებს, რომლებიც არ უკავშირდება საწარმოს ეკონომიკურ საქმიანობას და წარმოადგენს უფასო მიწოდებას და დაშვებულს ზემოთ წარმომადგენლობით ხარჯებს.

საგადასახადო ჩათვლა ვრცელდება გადახდილ მიმდინარე მოგების გადასახადზე 2008-2017 წლების გაუნაწილებელ მოგებაზე, თუ ასეთი მოგება ნაწილდება 2019 ან შემდეგ წლებში.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯის სახით დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად ფაქტიური გადახდის თარიღისა ან იმ პერიოდისა, რომლისთვისაც გადაიხდება დივიდენდები.

ii. გადავადებული გადასახადი

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღიარდება ფინანსური აღრიცხვის მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და საგადასახადო მიზნებისთვის გამოყენებულ ოდენობებს შორის დროებით სხვაობებთან მიმართებაში.

გადავადებული გადასახადი აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთით რომლის გამოყენებაც მოსალოდნელია დროებით სხვაობებზე მათი აღდგენისას, იმ კანონებზე დაყრდნობით რომლებიც ძალაშია ან დიდწილად ამოქმედებულია ანგარიშგების თარიღისთვის.

გადავადებული საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების აღრიცხვა ასახავს საგადასახადო შედეგებს რომლებიც მოჰყვება ბანკის მოლოდინებს, საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომ აღადგინოს და დააკმაყოფილოს მისი აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარდება მხოლოდ იმ დონეზე რამდენადაც მოსალოდნელია მომავალი დაბეგვრადი მოგების მიღება რომლის საპირწონედაც გამოყენებული იქნება დროებითი სხვაობები, გამოყენებული საგადასახადო ზარალები და კრედიტები. გადავადებული საგადასახადო აქტივები შემცირებულია იმ ოდენობით, რამდენადაც ხელმისაწვდომი იქნება დაბეგვრადი მოგება, რომლის საპირწონედაც გამოქვითვადი დროებითი გამოქვითვადი სხვაობები შეიძლება იქნას გამოყენებული.

(e) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები

i. აღიარება და თავდაპირველი შეფასება

ბანკი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებსა და დეპოზიტებს თავდაპირველად აღიარებს მათი წარმოშობის თარიღში. ყველა სხვა ფინანსური ინსტრუმენტები (ჩვეულებრივი გზით განხორციელებული შესყიდვებისა და ფინანსური აქტივების გაყიდვების ჩათვლით) აღიარდება ვაჭრობის თარიღში, ანუ თარიღში როდესაც ბანკი ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო დებულებების მხარე ხდება.

ფინანსური აქტივი ან ფინანსური ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება სამართლიან ღირებულებას დამატებული (არა სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული ერთეულისთვის) შესყიდვასთან ან გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას ზოგადად წარმოადგენს მის გარიგების ფასს.

ii. კლასიფიკაცია

ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც აღირიცხება: ამორტიზირებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგება ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივი აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს შემდგომ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგება ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს რომლის მიზანიც არის აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი სახსრების შესაგროვებლად; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

ვალის ინსტრუმენტი აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით თუ ის აკმაყოფილებს შემდგომ მოყვანილ ორივე პირობას და არ არის გამიზნული როგორც სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით შეფასებული:

- აქტივი განეკუთვნება ბიზნეს მოდელს რომლის მიზანიც არის სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და ფინანსური აქტივების გაყიდვა; და
- მისი სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტულ თარიღებში წარმოშობს ფულად ნაკადებს რომელიც მხოლოდ ძირი თანხისა და დაუფარავ ძირ თანხაზე დაგროვილი პროცენტის გადახდას წარმოადგენს.

როდესაც სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული სასესხო ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება, კუმულაციური ამონაგები ან ზარალი ადრე აღიარებული სხვა სრულ შემოსავალში, რეკლასიფიცირებულია კაპიტალიდან მოგებაში ან ზარალში.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება ისევე როგორც აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

დამატებით, პირველადი აღიარებისას, ბანკს შეუძლია შეუქცევადი წესით განსაზღვროს ფინანსური აქტივი რომელიც სხვაგვარად აკმაყოფილებს ამორტიზირებული ღირებულებით, ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით აღირიცხვის მოთხოვნებს, თუ ეს მნიშვნელოვნად შეამცირებს ან აღმოფხვრის სააღრიცხვო შეუსაბამობას რაც სხვა შემთხვევაში წარმოიშვება (იხ. შენიშვნა 3(e)(v)).

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი აფასებს ბიზნეს მოდელის მიზნებს რომლის ფარგლებშიც ხდება ფინანსური აქტივების პორტფელის მართვა, რადგან ეს ასახავს ბიზნესის მართვის და ხელმძღვანელობისთვის ინფორმაციის მიწოდების ფორმებს. განხილული ინფორმაცია მოიცავს შემდეგს:

- პორტფელთან მიმართებაში არსებული პოლიტიკები და მიზნები და ამგვარი პოლიტიკების მოქმედება პრაქტიკაში. კერძოდ, არის თუ არა ხელმძღვანელობის სტრატეგია მიმართული სახელშეკრულებო საპროცენტო შემოსავლის გამომუშავებაზე, კონკრეტული საპროცენტო განაკვეთის პროფილის შენარჩუნებაზე, ფინანსური აქტივების ხანგრძლივობის იმ ვალდებულებების ხანგრძლივობასთან თანხვედრაზე, რომლებიც ამგვარი აქტივების აფინანსებენ ან ფულადი სახსრების რეალიზაციას აქტივების გაყიდვის გზით;

- როგორ ხდება პორტფელის შედეგების შეფასება და ამ შეფასებების კომუნიკაცია ბანკის ხელმძღვანელობისთვის;
- რისკები, რომლებიც მოქმედებენ ბიზნეს მოდელის (და ამგვარ ბიზნეს მოდელში არსებული ფინანსური აქტივების) მაჩვენებლებზე და როგორ იმართება ამგვარი რისკები;
- როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება - მაგ. ეფუძნება თუ არა ანაზღაურება მართვის ქვეშ არსებული აქტივების სამართლიან ღირებულებას თუ მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს; და
- განვილი პერიოდებში გაყიდვების სიხშირე, მოცულობა და ვადები, ამგვარი გაყიდვების მიზეზები და მომავალი სავაჭრო საქმიანობის მოლოდინები. თუმცა, ინფორმაცია სავაჭრო საქმიანობის შესახებ ცალკე არ განიხილება. ის წარმოადგენს ბანკის მთლიანი შეფასების ნაწილს, თუ რამდენად არის მიღწეული ფინანსური აქტივების მართვასთან დაკავშირებით ბანკის მიერ განსაზღვრული მიზნები და რამდენად არის რეალიზებული ფულადი სახსრები.

ბანკის საცალო და კორპორატიული საბანკო ბიზნესი მოიცავს სესხებს კლიენტებზე რომლებიც ფლობილია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად. საცალო ბიზნესში სესხები მოიცავს იპოთეკას, ოვერდრაფტებს, არაუზრუნველყოფილი და უზრუნველყოფილი სესხების გაცემას. აღნიშნული პორტფელებიდან სესხების გაყიდვა ძალიან იშვიათია.

კონკრეტული სასესხო ფასიანი ქაღალდები ბანკის მიერ ფლობილია ცალკე პორტფელში გრძელვადიანი შემოსავლიანობისთვის. აღნიშნული უზრუნველყოფები შეიძლება იქნას გაყიდული, მაგრამ მსგავსი გაყიდვები არ არის მოსალოდნელი რომ იქნება ხშირი. ბანკი ითვალისწინებს, რომ მსგავსი ფასიანი ქაღალდები ფლობილია ბიზნეს მოდელის ფარგლებში რომლის მიზანია აქტივების შენახვა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შესაგროვებლად.

სავაჭროდ ხელმისაწვდომი და მართვის ქვეშ არსებული ფინანსური აქტივები, რომელთა მაჩვენებლები ფასდება სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, რადგან მათი ფლობის მიზეზი არ არის არც სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების შეგროვება და არც ფინანსური აქტივების გაყიდვა.

შეფასება იმისა, თუ რამდენად წარმოადგენს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირი თანხის და პროცენტის გადახდებს

ამ შეფასების მიზნით, 'ძირი თანხა' განისაზღვრება როგორც ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას. 'პროცენტი' განისაზღვრება როგორც ანაზღაურება რაც უკავშირდება ფულის ღირებულებას დროში, კონკრეტული დროის განმავლობაში გადაუხდელი ძირი თანხის საკრედიტო რისკს და სხვა ძირითად საკრედიტო რისკებს და ხარჯებს (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი და ადმინისტრაციული ხარჯები), ასევე მოგების მარჟას.

იმის შეფასებისას, წარმოადგენენ თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირი თანხებისა და პროცენტის გადახდებს, ბანკი ითვალისწინებს ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს. ეს ასევე მოიცავს შეფასებას იმისა, მოიცავს თუ არა ფინანსური აქტივი სახელშეკრულებო პირობას, რომელმაც შესაძლოა ისეთი ფორმით შეცვალოს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვადები ან ოდენობა, რომ ის აღარ დააკმაყოფილებს მოცემულ პირობას. შეფასების განხორციელებისას, ბანკი ითვალისწინებს შემდეგს:

- პირობითი ვითარებები, რომლებიც შეცვლიან ფულადი ნაკადების ოდენობას და ვადებს;
- ლევერიჯის ფუნქციები;
- წინასწარი დაფარვისა და ვადის გახანგრძლივების პირობები;
- პირობები, რომლებიც ზღუდავენ ბანკის უფლებას მოითხოვოს ფულადი ნაკადები კონკრეტული აქტივებიდან (მაგ. შეთანხმება აქტივებზე „რეგრესის უფლების გარეშე“)
- ვითარებები, რომლებიც ცვლიან „ფულის ღირებულება დროში“ ანაზღაურებას - მაგ. საპროცენტო განაკვეთების პერიოდული ცვლილება.

ზოგიერთ შემთხვევებში ბანკის მიერ გაცემული სესხები, რომლებიც უზრუნველყოფილია მსესხებლის გირაოთი, ზღუდავს ბანკის მოთხოვნას შესაბამისი გირაოს ფულად ნაკადებზე (სესხები „რეგრესის უფლების გარეშე“).

ბანკი იყენებს მსჯელობას იმის შეფასებისას აკმაყოფილებს თუ არა სესხები „რეგრესის უფლების გარეშე“ მხოლოდ ძირითადი თანხებისა და პროცენტის გადახდებს კრიტერიუმს.

ბანკი როგორც წესი, მსჯელობისას, ითვალისწინებს შემდეგ ინფორმაციას:

- განსაზღვრავს თუ არა სახელშეკრულებო გარიგება სესხის ფულადი გადახდების კონკრეტულ ოდენობებს და თარიღებს;
- გირაოს სამართლიანი ღირებულება უზრუნველყოფილ ფინანსურ აქტივთან მიმართებაში;
- მსესხებლის უნარი და სურვილი განახორციელოს სახელშეკრულებო გადახდები, გირაოს ღირებულების კლების მიუხედავად;
- რამდენად წარმოადგენს გირაო მსესხებლის აქტივების მთლიან ან არსებით ნაწილს; და
- მიიღებს თუ არა ბანკი სარგებელს შესაბამისი აქტივის ზრდიდან.

რეკლასიფიკაცია

პირველადი აღიარების შემდგომ ფინანსური აქტივები არ ექვემდებარება რეკლასიფიკაციას, მანამ სანამ ბანკი არ შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს მოდელს.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი აკლასიფიცირებს მის ფინანსურ ვალდებულებებს, სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური უზრუნველყოფის გარდა, ისევე როგორც აღრიცხავს - ამორტიზირებული ღირებულებით.

რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ვალდებულებები არ რეკლასიფიცირდება პირველადი აღიარების შემდგომ.

iii. აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ბანკი წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც ფინანსური აქტივიდან მიღებულ სახელშეკრულებო უფლებებს ფულად ნაკადებზე გასდის ვადა, ან ის გადასცემს გარიგებიდან მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებზე უფლებებს, გარიგებაში რომელშიც თითქმის ყველა რისკი და ფინანსური აქტივის ფლობის ანაზღაურება არის გადაცემული, ან როდესაც ბანკი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკს და ფლობის ანაზღაურებებს და არ ინარჩუნებს ფინანსურ აქტივზე კონტროლს.

ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტისას, სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა (ან აღიარებაშეწყვეტილი აქტივის იმ ნაწილის საბალანსო ღირებულებას) და (i) მიღებულ ოდენობას (ნებისმიერი მიღებული, ახალ აქტივს გამოკლებული ახალი დაკისრებული ვალდებულების ჩათვლით) და (ii) ნებისმიერი კუმულაციური ამონაგების ან ზარალის (რომელიც აღიარებულ იქნა სხვა სრულ შემოსავალში) ჯამს შორის, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

თუ ბანკი დებს გარიგებებს, რომლითაც ის გადასცემს მის ფინანსურ მდგომარეობაში აღიარებულ აქტივებს, მაგრამ ინარჩუნებს გადაცემული აქტივების ან მათი ნაწილის ყველა ან არსებითად ყველა რისკსა და ანაზღაურებას, მსგავს შემთხვევებში, გადაცემული აქტივების აღიარება არ წყდება. მსგავსი გარიგებების მაგალითებია ფასიანი ქაღალდების გასესხება და ყიდვა-გაყიდვის გარიგებები.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს ვადა გასდის, უქმდება ან თავისუფლდება.

iv. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ცვლილება

ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები იცვლება, ბანკმა უნდა შეაფასოს არსებითად იცვლება თუ არა შეცვლილი აქტივისგან წარმოშობილი ფულადი ნაკადები. თუ ფულად ნაკადებში არსებითი ცვლილებაა (ეგრეთ წოდებული „არსებითი ცვლილება“), მაშინ თავდაპირველი ფინანსური აქტივისგან წარმოშობილ ფულად ნაკადებზე სახელშეკრულებო უფლებები მიიჩნევა ვადაგასულად. ამ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება და ახალი ფინანსური აქტივი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით დამატებული ნებისმიერი შესაბამისი გარიგების ხარჯები.

ნებისმიერი საკომისიო მიღებული კორექტირების ფარგლებში აღირიცხება შემდეგნაირად:

- საკომისიოები რომლებიც შესულია ახალი აქტივის სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრაში და საკომისიოები რომლებიც შესაბამისი გარიგების ხარჯების ანაზღაურებას წარმოადგენს, შეტანილია აქტივის თავდაპირველ შეფასებაში; და
- სხვა საკომისიოები რომლებიც შესულია მოგებაში ან ზარალში აღიარების შეწყვეტისას წარმოშობილი ამონაგების ან ზარალის ნაწილის სახით.

ბანკი მიიჩნევს, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ცვლილება ფინანსური აქტივის ვალუტაში;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა სასესხო უზრუნველყოფაში;

თუ ფულადი ნაკადები იცვლება როდესაც მსესხებელი ფინანსური სირთულეების წინაშეა, მაშინ კორექტირების მიზანი როგორც წესი არის საწყისი სახელშეკრულებო პირობების აღდგენა და არა ახალი აქტივის წარმოქმნა არსებითად განსხვავებულ პირობებზე. თუ ბანკი ფინანსური აქტივის ისეთ კორექტირებას გეგმავს რაც ფულადი ნაკადების პატიებას გამოიწვევს, მაშინ ის თავდაპირველად აფასებს შესაძლებელია თუ არა აქტივის გარკვეული ნაწილის ჩამოწერა, მანამ სანამ კორექტირებას ექნება ადგილი (იხილეთ ქვემოთ ჩამოწერის პოლიტიკები). ეს მიდგომა გავლენას ახდენს ხარისხობრივი შეფასების შედეგებზე და ნიშნავს, რომ აღიარების შეწყვეტის კრიტერიუმები არ არის დაკმაყოფილებული (როგორც წესი ესეთ შემთხვევებში). ბანკი შემდგომ ახორციელებს კორექტირების არსებითობის ხარისხობრივ შეფასებას.

თუ ამორტიზირებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით შეფასებული ფინანსური აქტივის კორექტირება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მაშინ ბანკი პირველ რიგში ხელახლა ითვლის ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას აქტივის საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით და აღიარებს საბოლოო კორექტირებას როგორც ამონაგების ან ზარალის ცვლილებას მოგებაში ან ზარალში. კორექტირებისას გაწეული ან მიღებული ნებისმიერი საკომისიო ან ხარჯები აკორექტირებს შეცვლილი ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზირებულია კორექტირებული ფინანსური აქტივის დარჩენილ ვადაზე.

თუ ეს კორექტირება გამოწვეულია მსესხებელის ფინანსური სირთულეებით (იხ. შენიშვნა 3(e)(vi)), მაშინ ამონაგები ან ზარალი წარმოდგენილია გაუფასურების ზარალთან ერთად. სხვა შემთხვევაში ის წარმოდგენილია როგორც ეფექტური პროცენტის მეთოდით დათვლილი საპროცენტო შემოსავალი (იხ. შენიშვნა 3(b)).

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას როდესაც იცვლება მისი პირობები და არსებითად განსხვავდება შეცვლილ ფინანსურ ვალდებულებასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები. ამ შემთხვევაში, ახალი შეცვლილ პირობებზე დაფუძნებული ფინანსური ვალდებულება აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. სხვაობა განულებული ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და ახალ შეცვლილ პირობებთან ფინანსურ ვალდებულებას შორის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. გადახდილი ოდენობა მოიცავს გადაცემულ არა-ფინანსურ აქტივებს, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, და ვალდებულებების აღებას, ახალი შეცვლილი ფინანსური ვალდებულების ჩათვლით.

ბანკი ასკვნის, რომ ცვლილება არსებითია შემდეგ ხარისხობრივ ფაქტორებზე დაყრდნობით:

- ფინანსური ვალდებულების კურსის ცვლილება;
- ცვლილება გირაოში ან სხვა სასესხო უზრუნველყოფაში;

რაოდენობრივი შეფასებისას მნიშვნელოვნად იცვლება პირობები თუ ახალი პირობების მიხედვით ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულება, წმინდად გადახდილი თანხების (დისკონტირებული თავდაპირველი საპროცენტო განაკვეთით) ჩათვლით, მინიმუმ 10%-ით განსხვავდება საწყისი ფინანსური ვალდებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული მიმდინარე ღირებულებისგან.

თუ ფინანსური ვალდებულების კორექტირება არ მიიჩნევა როგორც აღიარების შეწყვეტა, მაშინ ვალდებულების ამორტიზირებული ღირებულება გადაანგარიშებულია მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით და შედეგად მიღებული ამონაგები ან ზარალი აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში. მცოცავი განაკვეთის მქონე ფინანსური ვალდებულებებისთვის, თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი გამოყენებული ცვლილებიდან მიღებული ამონაგების ან ზარალის დასათვლელად, კორექტირებულია ცვლილების დროს არსებული მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვის მიზნით.

ნებისმიერი გაწეული საკომისიო ხარჯები აღიარდება როგორც ვალდებულების საბალანსო ღირებულების კორექტირება და ამორტიზირებულია კორექტირებული ფინანსური ვალდებულების დარჩენილ ვადაზე ინსტრუმენტის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ხელახლა გამოთვლით.

v. ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები შეიძლება იყოს ურთიერთგადაფარული და წმინდა ოდენობა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ როდესაც ბანკს აქვს იურიდიული აღსრულების უფლება, რომ ურთიერთგაქვითოს ეს ოდენობები და ის აპირებს მათ დაკმაყოფილებას წმინდა თანხის საფუძველზე ან აქტივის გაყიდვით იმავდროულად დააკმაყოფილოს ვალდებულება.

შემოსავალი და ხარჯები წარმოდგენილია წმინდად მხოლოდ ფასს სტანდარტების ნებართვის შემთხვევაში, ან მსგავსი გარიგებების ჯგუფიდან მიღებული შემოსულობებისთვის და ზარალებისთვის.

vi. გაუფასურება

ბანკი აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე შემდეგ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით:

- ფინანსური აქტივები რომლებიც წარმოადგენენ სასესხო ინსტრუმენტებს;
- გამოშვებულ სასესხო ვალდებულებებს.

ბანკი აღრიცხავს ზარალის რეზერვებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით, შემდეგი შემთხვევების გარდა როდესაც აღრიცხება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით:

- სასესხო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების აქტივები რომელთაც სააღრიცხვო თარიღისთვის აქვს დაბალი საკრედიტო რისკი; და
- სხვა ფინანსური ინსტრუმენტები რომლებსთვისაც საკრედიტო რისკი არსებითად არ გაზრდილა თავდაპირველი აღიარების შემდგომ (იხ. შენიშვნა 4).

ბანკი მიიჩნევს, რომ სასესხო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აქვთ დაბალი საკრედიტო რისკი როდესაც მათი საკრედიტო რისკის რეიტინგი ექვივალენტურია გლობალურად მიღებული განმარტებისა „საინვესტიციო ხარისხი“. ბანკი არ იყენებს დაბალი საკრედიტო რისკის გამონაკლისს ნებისმიერ სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (მსზ) არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ის ნაწილი რომელიც წარმოიშობა ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში მომხდარი ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევებისაგან. ფინანსური ინსტრუმენტები რომლებზეც 12 თვიანი მსზ აღიარდება, მიჩნეულია როგორც „1 დონის“ ფინანსური ინსტრუმენტები. პირველ დონეზე განაწილებული ფინანსური ინსტრუმენტების საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ მომხდარა მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და არ არის კრედიტით გაუფასურებული.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი რომელიც წარმოიშობა ნებისმიერი შესაძლო დეფოლტის შემთხვევებისგან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი მოხმარების ვადის განმავლობაში ან დაქვემდებარების მაქსიმალური სახელშეკრულებო პერიოდის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები რომლებზეც არსებობის მანძილზე მსზ აღიარდება, მაგრამ არ არის კრედიტით გაუფასურებული, მიჩნეულია როგორც „2 დონის“ ფინანსური ინსტრუმენტები.

2 დონეზე განაწილებული ფინანსური ინსტრუმენტები არის ინსტრუმენტები, რომლებიც დაექვემდებარა საკრედიტო რისკის არსებით ზრდას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მაგრამ რომლებიც არ არის კრედიტით გაუფასურებული.

ფინანსური ინსტრუმენტები რომელთათვისაც არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აღიარებული და რომლებიც გაუფასურებულია კრედიტით, მოხსენებულია როგორც „3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტები“.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს საკრედიტო ზარალის ალბათობით შეწონილ შეფასებას და ის ფასდება შემდეგნაირად:

- *ფინანსური აქტივები, რომლებიც არ არიან კრედიტით გაუფასურებულ საანგარიშგებო თარიღისთვის:* როგორც ყველა ფულადი დანაკლისის მიმდინარე ღირებულება (ე.ი. სხვაობა ხელშეკრულების საფუძველზე საწარმოს მიერ მისაღებ ფულად სახსრებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომლის მიღებასაც მოელის ბანკი);
- *ფინანსური აქტივები, რომლებიც არიან კრედიტით გაუფასურებული საანგარიშგებო თარიღისთვის:* სხვაობა მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და მოსალოდნელი მომავალი ფულადი სახსრების მიმდინარე ღირებულებას შორის; და
- *გამოუყენებელი სესხის ვალდებულებები:* ბანკის მიერ მისაღებ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა (ვალდებულების გამოყენების შემთხვევაში) და იმ ფულად ნაკადებს შორის სხვაობის მიმდინარე ღირებულება, რომლის მიღებასაც მოელის ბანკი.

მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებისას, შემდეგი დისკონტირების განაკვეთები გამოიყენება:

- ფინანსური აქტივები გარდა შექმნილი ან შექმნილი კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისა: თავდაპირველი ეფექტური განაკვეთი ან მისი მიახლოება; და
- გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები: ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ან მისი მიახლოება, რომელიც გამოყენებულ იქნება სასესხო ვალდებულებიდან წარმოქმნილ ფინანსურ აქტივზე.

რესტრუქტურული ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივის პირობები იცვლება მოლაპარაკებების საფუძველზე ან მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო არსებული ფინანსური აქტივი ახლით იცვლება, მაშინ კეთდება შეფასება უნდა მოხდეს თუ არა ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა (იხ. შენიშვნა 3(e)(iii)) და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება შემდეგნაირად:

- თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულიზაცია არ გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მაშინ შეცვლილი ფინანსური აქტივიდან მისაღები მოსალოდნელი ფულადი სახსრები შეტანილია მიმდინარე აქტივისგან მიღებული ფულადი დანაკლისის გამოთვლებში (იხ. შენიშვნა 4).
- თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულიზაცია გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მაშინ ახალი აქტივის მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება განიხილება როგორც საბოლოო ფულადი ნაკადი არსებული ფინანსური აქტივიდან მისი აღიარების შეწყვეტის მომენტში. ეს ოდენობა შეტანილია არსებული ფინანსური აქტივისგან მიღებული ფულადი სახსრების დანაკლისის გამოთვლებში, რომელიც დისკონტირებულია მოსალოდნელი, აღიარების შეწყვეტის თარიღიდან ანგარიშგების წარდგენის თარიღამდე, არსებული ფინანსური აქტივის საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

კრედიტით გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველი სააღრიცხვო პერიოდის დასაწყისში ბანკი აფასებს არის თუ არა ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები („3 დონის“ ფინანსური აქტივები) გაუფასურებული კრედიტით. ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია კრედიტით“ როდესაც ფინანსური აქტივის სავარაუდო სამომავლო ფულად ნაკადებზე საზიანო გავლენის მქონე ერთ ან მეტ მოვლენას ჰქონდა ადგილი.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი „გაუფასურებულია კრედიტით“ მოიცავს შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს:

საცალო სესხებისთვის:

- მსესხებლის გარდაცვალება;
- სესხები 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით (60 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით „Silkloan“-თვის);
- ეკონომიკურ ზარალთან დაკავშირებული სესხის რესტრუქტურულიზაცია;
- სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომელიც იწვევს მსესხებლის უუნარობას დაფაროს თავისი სასესხო ვალდებულებები;

ბიზნეს სესხებისთვის:

- გაკოტრების წამოწყება მსესხებლის მხრიდან;
- სესხები 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებით;
- ეკონომიკურ ზარალთან დაკავშირებული სესხის რესტრუქტურულიზაცია;
- თაღლითობის შემთხვევა ან შეცდომაში შემყვანი ინფორმაცია მსესხებლის მხრიდან, რამაც შესაძლოა კომპანიის გადახდისუნარიანობაზე იქონიოს გავლენა;
- მსესხებლის სესხის ნებისმიერი ნაწილის 3 დონეზე გადატანა.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისთვის:

- კრედიტუნარიანობის საბაზრო შეფასება როგორც ასახულია ობლიგაციებიდან მიღებულ შემოსულობებში;
- კრედიტუნარიანობის სარეიტინგო სააგენტოების შეფასება;
- კონტრაქტის კაპიტალის ბაზრებზე წვდომის უნარი ახალი სესხის გამოსაშვებად;
- სესხის რესტრუქტურის ალბათობა, რის შედეგადაც მფლობელი გასწევს ზარალს ნებაყოფლობითი ან იძულებითი სესხის პატიების გზით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარდგენა

ზარალის რეზერვები მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში შემდეგნაირად:

- ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებს საკრედიტო ბარათებზე არსებული გამოუყენებელი სესხის ვალდებულების ჩათვლით: როგორც გამოქვითვა აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან.

ჩამოწერა

სესხები და სასესხო ფასიანი ქაღალდები ჩამოიწერება (მთლიანად ან ნაწილობრივ) როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი ფინანსური აქტივის ნაწილობრივი ან მთლიანი აღდგენისა. ეს არის ისეთი შემთხვევა, როდესაც ბანკი განსაზღვრავს, რომ მსესხებელს არ აქვს შესაბამისი აქტივები ან შემოსავლის წყაროები, რითაც იგი უზრუნველყოფს საკმარისი ფულადი ნაკადების გენერირებას იმისთვის, რომ დაფაროს ჩამოწერას დაქვემდებარებული ოდენობები. აღნიშნული შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალური აქტივების დონეზე.

ადრე ჩამოწერილი ოდენობების აღდგენა შეტანილია „სავალო ფინანსური აქტივების და სასესხო ვალდებულებების გაუფასურების ზარალში, წმინდა“ მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები შეიძლება კიდევ დაექვემდებაროს აღსრულების მცდელობას ბანკის მხრიდან ვადაგასული თანხების ამოღების პროცედურების შესაბამისად.

(f) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, სებ-ის მიმართ არსებულ მოთხოვნებს, სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტების გამოკლებით, და ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ არსებულ მოთხოვნებს რომელთა დაფარვის ვადა შესყიდვიდან 90 დღე ან ნაკლებია და რომლებიც ექვემდებარება მათი სამართლიანი ღირებულების ცვლილებების არა-არსებით რისკს.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით.

(g) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

„მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“-ს მუხლი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოიცავს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასულ მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს (იხ. შენიშვნა 3(e)(i)); ისინი თავდაპირველად შეფასებულია სამართლიან ღირებულებას დამატებული ზრდადი პირდაპირი გარიგების ხარჯები, და შემდგომ მათი ამორტიზირებული ღირებულებით ევექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით.

(h) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების მუხლი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოიცავს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ სასესხო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს (იხ. შენიშვნა 3(e)(i)); აღნიშნული თავდაპირველად ფასდება სამართლიან ღირებულებას დამატებული ზრდადი პირდაპირი გარიგების ხარჯები, ხოლო შემდგომ ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

(i) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებების ერთეულები, მიწისა და შენობების გარდა, ფასდება თვითღირებულებით, დაგროვილი ცვეთისა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალის გამოკლებით.

ხარჯები მოიცავს დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი აქტივის შესყიდვაზე ან მისი შესაბამისი მოხმარებისთვის შესაბამისი სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანაზე. შეძენილი პროგრამული უზრუნველყოფა წარმოადგენს დაკავშირებული აღჭურვილობის ფუნქციონალურად განუყოფელ ნაწილს და კაპიტალიზდება აღნიშნული აღჭურვილობის ნაწილის სახით.

დანადგარების საბალანსო ღირებულება გადახედილია გაუფასურების კუთხით, როდესაც მოვლენები ან გარემოებების ცვლილებება მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება არ იყოს აღდგენადი.

თავდაპირველი თვითღირებულებით აღიარების შემდეგ, მიწა და შენობები აღირიცხება გადაფასებული ღირებულებით, რაც წარმოადგენს გადაფასების თარიღისთვის არსებულ სამართლიან ღირებულებას გამოკლებული ნებისმიერი შემდგომი დაგროვილი ცვეთა და შემდგომი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. შეფასებები საკმარისად ხშირად ხორციელდება, რომ გარანტირებული იყოს, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

დაგროვილი ცვეთა გადაფასების თარიღისთვის გაუქმებულია აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულების საპირწონედ და წმინდა ოდენობა ხელახლა არის წარმოდგენილი აქტივის გადანაგარიშებულ ოდენობაზე. ნებისმიერი გადაფასების ნამეტი დაკრედიტებულია სხვა სრულ შემოსავალში ასახულ ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევებისა როდესაც ის აღადგენს იგივე აქტივის, ადრე მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებულ გადაფასების შემცირებას, რა შემთხვევაშიც ზრდა აღიარდება მოგება ან ზარალის ანგარიშგებაში. გადაფასების ნაკლებობა აღიარდება მოგების ან ზარალის ანგარიშგებაში, გარდა იმ შემთხვევებისა როდესაც დანაკლისი რომელიც პირდაპირ ურთიერთგადაფარავს წინა ნამეტს იგივე აქტივზე, პირდაპირ არის ურთიერთგადაფარული ნამეტის საპირწონედ ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვში.

ყოველწლიური გადატანა ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გაუნაწილებელ მოგებაში ხდება გადაფასებული აქტივების საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივების საწყისი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობის ოდენობით. გაყიდვისას, კონკრეტულ გაყიდულ აქტივთან დაკავშირებული, ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გადატანილია გაუნაწილებელ მოგებაში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯები კაპიტალიზდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ მოსალოდნელია რომ დანახარჯთან დაკავშირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი შემოედინება ბანკში. მიმდინარე სარემონტო და ტექნიკური მხარდაჭერის ხარჯები აღარდება ხარჯებად მათი გაწვევისთანავე.

(iii) ცვეთა

აქტივის ცვეთა იწყება როდესაც ის მზად არის მოხმარებისთვის. მიწას ცვეთა არ ერიცხება. ცვეთის დარიცხვა წარმოებს წრფივი მეთოდით შემდეგი მოსალოდნელი სასარგებლო მოხმარების ვადების მანძილზე:

	<u>წლები</u>
შენობა-ნაგებობები	50
ავეჯი	4-10
კომპიუტერები და საოფისე მოწყობილობა	4-10
სატრანსპორტო საშუალებები	5
სხვა	4-10

აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაიხედება და შესაბამისად კორექტირდება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

(j) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ბანკის არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება განიხილება ყოველი ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის (გარდა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა), რათა დადგინდეს არსებობს თუ არა გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის აღდგენადი ღირებულება.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რომლებიც ახდენს ფულადი ნაკადების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობიდან, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ფულადი შემოდიანებისგან.

აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულება (გადასახადების გადახდამდე დისკონტის განაკვეთის გამოყენებით) ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აღიარდება თუ აქტივის ან ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება აღემატება მის სავარაუდო აღდგენად ღირებულებას.

ბანკის აქტივები არ ახდენს ცალკე ფულადი ნაკადების შემოდიანების გენერირებას და გამოიყენება როგორც ერთი ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეული.

გაუფასურების ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ნაწილდება თავდაპირველად ნებისმიერი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულებაზე და ამცირებს მას, და შემდეგ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის სხვა აქტივების საბალანსო ღირებულებაზე წილობრივ საფუძველზე, და ამცირებს მას.

გაუფასურების ზარალი გუდვილთან მიმართებაში არ არის აღდგენილი. სხვა აქტივებისთვის გაუფასურების ზარალი აღდგენას ექვემდებარება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება იმ საბალანსო ღირებულებას (გაუფასურების ან ამორტიზაციის გამოკლებით), რაც იქნებოდა განსაზღვრული გაუფასურების ზარალის არარსებობის შემთხვევაში.

(k) მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან

მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით გამოკლებული ზრდადი პირდაპირი გარიგების ხარჯები. შემდგომ, ისინი ფასდება მათი ამორტიზირებული ღირებულებით ეფექტური პროცენტის მეთოდის გამოყენებით (იხილეთ შენიშვნა 3(e)(ii)).

(l) გასაყიდად გამიზნული აქტივები

ბანკი გრძელვადიან აქტივს (გასაყიდი ჯგუფი) ან დასაკუთრებულ ქონებას აკლასიფიცირებს როგორც „გასაყიდად გამიზნულ აქტივებს“ რომელთა საბალანსო ღირებულება იქნება აღდგენილი ძირითადად გაყიდვის გარიგებიდან და არა ხანგრძლივი გამოყენებიდან. გასაყიდად გამიზნული ძირითადი საშუალებები ფასდება მის საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას შორის (გამოკლებული მისი გასაყიდი ღირებულება) უმცირესით. გასაყიდად გამიზნული აქტივების საბალანსო ღირებულების შემდგომი ჩამოწერები (რომელიც არ მოიცავს გაყიდვებიდან მიღებულ ამონაგებს ან ზარალს) აღიარდება როგორც გაუფასურების ზარალი. გასაყიდად გამიზნული აქტივის სამართლიანი ღირებულების (გამოკლებული გასაყიდი ღირებულება) შემდგომ ზრდაზე მიღებული ამონაგები არ აღიარდება ადრე აღიარებულ გაუფასურების ზარალზე მეტი ოდენობით.

(m) სააქციო კაპიტალი

i. ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება, როგორც კაპიტალი. მზარდი ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი ჩვეულებრივი აქციების გამოშვებასთან აღიარდება, როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო გავლენის გამოკლებით.

ii. დივიდენდები

ბანკის მიერ დივიდენდების გამოცხადებისა და გადახდის უნარი ექვემდებარება საქართველოში მოქმედ წესებსა და რეგულაციებს. ჩვეულებრივ აქციებთან მიმართებაში დივიდენდები აისახება როგორც გაუნაწილებელი მოგების მიკუთვნება, მათი გამოცხადების პერიოდში.

(n) გამოცემული, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესული სტანდარტები

არსებობს რიგი ახალი სტანდარტები რომლებიც 2020 წლის 1 იანვრიდან, და ყოველი მომდევნო წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის, შევიდა ძალაში (ადრეული გამოყენებაც ნებადართულია); თუმცა ბანკს ჯერ არ ჰქონდა აღნიშნული ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები მიღებული წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგებების მომზადებისას.

მოსალოდნელია, რომ ქვემოთ ჩამოთვლილი კორექტირებული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები არ მოახდენენ მნიშვნელოვან გავლენას ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- კორექტირებები ფასს სტანდარტების კონცეპტუალური ჩარჩოს მითითებებში.
- ბიზნესის განმარტება (ფასს 3-ის კორექტირებები).
- არსებითის განმარტება (ბასს 1-ისა და ბასს 8-ის კორექტირებები).
- ფასს 17 სადაზღვევო კონტრაქტები

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა

ეს შენიშვნა ასახავს ინფორმაციას ბანკის ფინანსურ რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ. ბანკის ფინანსური რისკების მართვის სტრუქტურაზე ინფორმაციისთვის, იხ შენიშვნა 18.

საკრედიტო ხარისხის ანალიზი

შემდეგი ცხრილი ასახავს ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს გირაოსა ან სხვა საკრედიტო უზრუნველყოფის გათვალისწინების გარეშე. გარდა სხვაგვარად მითითებულისა, ცხრილში წარმოდგენილი ოდენობები ასახავს ფინანსური აქტივების მთლიან საბალანსო ღირებულებებს. დონე 1, დონე 2, დონე 3 - ტერმინების განმარტება იხილეთ შენიშვნა 3(e)(iv)-ში.

ლარი'000	31 დეკემბერი 2019			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით – კორპორატიული კლიენტები				
რეიტინგი B1	3,544	-	-	3,544
რეიტინგი B2	1,856	-	-	1,856
რეიტინგი B3	980	-	-	980
რეიტინგი Caa1	182	-	-	182
შეფასების გარეშე	-	-	1,048	1,048
სულ	6,562	-	1,048	7,610
ზარალის რეზერვი	(123)	-	(179)	(302)
საბალანსო ღირებულება	6,439	-	869	7,308
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - საცალო კლიენტები				
ონლაინ სესხები				
ვადაგადაცილების გარეშე	738	-	-	738
ონლაინ სესხები - 30 დღეზე ნაკლები				
ვადაგადაცილება	86	-	-	86
ონლაინ სესხები - 30-60 დღემდე				
ვადაგადაცილება	-	17	-	17
ონლაინ სესხები - 60-90 დღემდე				
ვადაგადაცილება	-	15	-	15
ონლაინ სესხები - 90 დღეზე მეტი				
ვადაგადაცილება	-	-	1,347	1,347
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება (რესტრუქტურირების სტატუსით)	-	432	-	432
სხვა საცალო სესხები*				
ვადაგადაცილების გარეშე	4,218	-	-	4,218
30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება	16	-	-	16
30-60 დღემდე ვადაგადაცილება	-	5	-	5
60-90 დღემდე ვადაგადაცილება	-	140	-	140
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება	-	-	462	462
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება (რესტრუქტურირების სტატუსით)	-	-	241	241
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება (რესტრუქტურირების სტატუსით)	-	-	-	-
სულ საცალო მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	5,058	609	2,050	7,717
ზარალის რეზერვი	(288)	(247)	(1,343)	(1,878)
საბალანსო ღირებულება	4,770	362	707	5,839
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საბალანსო ღირებულების ჯამური ოდენობა	11,209	362	1,576	13,147

ბიზნეს სესხისთვის დეფოლტის ალბათობა ფასდება ექსპერტის მიერ ინდივიდუალური მიდგომით, შეფასების კითხვარზე დაფუძნებული სარეიტინგო სისტემის მიხედვით და წარმოადგენს ქვეყნის რეიტინგს („Moody’s“ სარეიტინგო სააგენტოს მიხედვით) კორექტირებულს თითოეული ინდივიდუალური მსესხებლის ინდივიდუალური რისკის მახასიათებლებით და მთავრობის მხარდაჭერაზე მათი წვდომის დონის მიხედვით.

ლარი'000	31 დეკემბერი 2018			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით – კორპორატიული კლიენტები				
რეიტინგი B2	4,907	-	-	4,907
რეიტინგი Caa2	2,460	-	-	2,460
რეიტინგი Caa3	187	-	-	187
შეფასების გარეშე	-	-	956	956
სულ	7,554	-	956	8,510
ზარალის რეზერვი	(81)	-	(114)	(195)
საბალანსო ღირებულება	7,473	-	842	8,315
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით – საცალო კლიენტები				
ონლაინ სესხები				
ვადაგადაცილების გარეშე	4,935	-	-	4,935
ონლაინ სესხები - 30 დღეზე ნაკლები				
ვადაგადაცილება	371	-	-	371
ონლაინ სესხები - 30-60 დღემდე				
ვადაგადაცილება	-	320	-	320
ონლაინ სესხები - 60-90 დღემდე				
ვადაგადაცილება	-	88	1,406	1,494
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება	-	-	707	707
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება (რესტრუქტურირების სტატუსით)	-	201	-	201
სხვა საცალო სესხები*				
ვადაგადაცილების გარეშე	1,413	-	-	1,413
30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება	97	-	-	97
30-60 დღემდე ვადაგადაცილება	-	133	-	133
60-90 დღემდე ვადაგადაცილება	-	52	-	52
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება	-	-	758	758
90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილება (რესტრუქტურირების სტატუსით)	-	323	-	323
90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება (რესტრუქტურირების სტატუსით)	-	-	292	292
სულ საცალო	6,816	1,117	3,163	11,096
ზარალის რეზერვი	(961)	(424)	(2,039)	(3,424)
საბალანსო ღირებულება	5,855	693	1,124	7,672
მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საბალანსო ღირებულების ჯამური ოდენობა	13,328	693	1,966	15,987

* ფასს 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხებისთვის მოიცავს მსზ-ს საკრედიტო ბარათებზე არსებულ გამოუყენებელ სასესხო ვალდებულებებზე.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი არ ფლობდა ფინანსურ ინსტრუმენტებს რომლისთვისაც არ იყო ზარალის რეზერვი აღიარებული გირაოს არსებობის გამო.

ამ პერიოდის განმავლობაში ბანკს არ შეუცვლია გირაოს პოლიტიკები.

საკრედიტო რისკი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები

გაუფასურების შეფასებისთვის გამოყენებული მონაცემები, დაშვებები და მეთოდები

იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემული 3(e)(vi) შენიშვნაში.

საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდა

იმის განსაზღვრისთვის, მოხდა თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის (დეფოლტის რისკის) თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვანი ზრდა, ბანკი ითვალისწინებს გონივრულ და დასაბუთებულ ინფორმაციას რომლის მოპოვებაც შესაძლებელია არაჯეროვანი ხარჯების ან ძალისხმევის გარეშე. ასეთი მონაცემები მოიცავს ხარისხობრივ და რაოდენობრივ ინფორმაციასა და ანალიზის, რომელიც ეფუძნება ბანკის ისტორიულ გამოცდილებას, კრედიტის საექსპერტო შეფასებას და მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას.

შეფასების მიზანს წარმოადგენს გამოვლენა იმისა არსებითად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი, შემდეგის შედარებით:

- ნარჩენი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა ანგარიშგების თარიღისთვის;
- ნარჩენი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობასთან, დროის იმ მომენტისთვის, რომელიც ნავარაუდები იყო დაქვემდებარების თავდაპირველი აღიარებისას (კორექტირებული, შესაბამისობის შემთხვევაში, წინასწარი გადახდების მოლოდინების ცვლილებებზე) შედარების გზით.

საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის შესაფასებლად ბანკი იყენებს სამ კრიტერიუმს:

- დეფოლტის ალბათობაზე დაფუძნებული რაოდენობრივი ტესტირება;
- ხარისხობრივი მაჩვენებლები; და
- 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების „backstop“ მაჩვენებელი.

დეფოლტის ალბათობის ვადიანობის სტრუქტურის შექმნა

სამომხმარებლო სესხები

სამომხმარებლო სესხების დეფოლტის ალბათობის მოდელირება დაფუძნებულია ჯგუფური ანალიზის მეთოდზე სესხის თითოეული სეგმენტისთვის ცალ-ცალკე. დეფოლტის განმარტების მიხედვით, დეფოლტის ალბათობა დაფუძნებულია ისტორიულ ყოველთვიურ მიგრაციის ანალიზზე, წინა 5 წლის პერიოდისთვის სეგმენტებში დეფოლტების შესაბამისად. იმ სეგმენტებისთვის, რომელთაც აკლიათ ისტორიული მონაცემები, პერიოდი განსხვავდება იმის მიხედვით თუ რომელი პერიოდიდან არსებობს ფაქტობრივი მონაცემები.

თითოეული სეგმენტისთვის, გამოითვლება ისტორიული საშუალო ყოველთვიური მატრიცა და სასურველი პერიოდისთვის დეფოლტის ალბათობა განისაზღვრება მატრიცის ექსტრაპოლაციით (1 წელი და მთლიანი სასიცოცხლო ციკლი).

კორპორატიული სესხები

ბიზნეს სესხისთვის დეფოლტის ალბათობა ფასდება ექსპერტის მიერ ინდივიდუალური მიდგომით, შეფასების კითხვარზე დაფუძნებული სარეიტინგო სისტემის მიხედვით და წარმოადგენს ქვეყნის რეიტინგს, კორექტირებულს თითოეული ინდივიდუალური მსესხებლის ინდივიდუალური რისკის მახასიათებლებით და მთავრობის მხარდაჭერაზე მათი წვდომის დონის მიხედვით.

დადგენა არსებითად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის ბანკი აფასებს არსებითად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდგომ. არსებითის მნიშვნელობა განსხვავებულია სესხების გაცემის სხვადასხვა ტიპებისთვის, კონკრეტულად კი კორპორატიულსა და საცალოს შორის.

კონკრეტული დაქვემდებარების საკრედიტო რისკის თავდაპირველი აღიარების შემდგომ არსებითი ზრდის ზოგად მაჩვენებლად მიჩნეულია ბანკის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მოდელირებაზე დაფუძნებული მაჩვენებელი. ქვემოთ აღწერილია საკრედიტო რისკის ზრდის ხარისხობრივი მაჩვენებლები:

კორპორატიული კლიენტები

- ფინანსური ან არაფინანსური შეზღუდვების დარღვევა;
- იურიდიული ქმედება მსესხებელზე, რომელმაც შეიძლება არსებითი ფულადი სახსრების გასვლა გამოიწვიოს;
- სესხის რესტრუქტურისა და რემედიც არ არის დაკავშირებული ეკონომიკურ ზარალთან;
- მსესხებლის საბანკო ანგარიშზე გირაოს ან შეზღუდვების დაწესება;
- ფინანსური ინფორმაციის მოწოდების 1 წლიანი დაგვიანება;
- $EBITDA < 0$ ან $EBITDA/სესხის\ დაფარვა < 1$, წინა პერიოდთან შედარებით;
- მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის არსებითი გაუარესება, ძირითად მომწოდებელთან ხელშეკრულების დაკარგვის, მთავარი მომხმარებლის დაკარგვის, უარყოფითი ფულადი სახსრების პროგნოზის, მომგებიანობის არსებითი გაუარესების ჩათვლით.

საცალო კლიენტები

- სესხის რესტრუქტურისა და რემედიც არ არის დაკავშირებული ეკონომიკურ ზარალთან;
- სესხის ღირებულებასთან თანაფარდობის 100%-მდე ზრდა;
- თუ მსესხებელი მევალეთა რეესტრის სიაში მოხვდება;
- მსესხებლის საბანკო ანგარიშზე გირაოს ან შეზღუდვების დაწესება;
- თუ მსესხებელი დაკარგავს სამსახურს.

“backstop”-ად ბანკი მიიჩნევს, რომ საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდა ხდება არაუგვიანეს აქტივის 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებისა. ვადაგადაცილების დღეები განისაზღვრება ყველაზე პირველი ვადაგადაცილების თარიღის შემდეგ (როდესაც მთლიანი გადახდა არ იქნა მიღებული) გასული დღეების დათვლით. გადახდის თარიღებად მიიჩნევა თარიღები ნებისმიერი „საშეღავათო პერიოდის“ გათვალისწინების გარეშე, რომლითაც შეიძლება სარგებლობდეს მსესხებელი.

თუ არსებობს საფუძველი იმისა, რომ აღარ არსებობს საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდა თავდაპირველ აღიარებასთან შედარებით, მაშინ საკრედიტო ზარალი ინსტრუმენტზე ბრუნდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებიდან 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით შეფასებაზე.

ბანკი ახორციელებს საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დასადგენი კრიტერიუმების ეფექტურობის მონიტორინგს რეგულარული მიმოხილვებით, რათა დაადასტუროს რომ:

- კრიტერიუმებს შეუძლიათ გამოაშკარაონ საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდა მანამ სანამ ის დაექვემდებარება დეფოლტს;
- კრიტერიუმები არ შეესაბამება დროის იმ მომენტს როდესაც აქტივი ხდება 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებული;
- საშუალო დრო საკრედიტო რისკის არსებითი ზრდის დადგენიდან დეფოლტამდე არის გონივრული;
- რისკზე დაქვემდებარება, ზოგადად არ გადადის პირდაპირ 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან კრედიტით გაუფასურებულში; და
- არ არსებობს არანაირი უსაფუძვლო არასტაბილურობა ზარალის რეზერვში, 12-თვიანი მსზ-დან (დონე 1) არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ მსზ-ში (დონე 2) გადატანებიდან.

დეფოლტის განმარტება

ბანკი მიიჩნევს რომ ფინანსური აქტივი არის გადეფოლტებული როდესაც:

- არ არის სავარაუდო რომ მსესხებელი სრულად დაფარავს მის საკრედიტო ვალდებულებებს ბანკის მიმართ, ბანკის მიერ უზრუნველყოფის რეალიზაციის გარეშე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- მსესხებელი ან 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილებულია (60 დღეზე მეტი „silklan“-თვის) ან აქვს არაერთხელ რესტრუქტურირებული სესხი ბანკის მიმართ არსებულ, ნებისმიერ არსებით ვალდებულებებზე.

მსესხებლის დეფოლტის შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს შემდეგ მაჩვენებლებს:

- ხარისხობრივი: ანუ სახელშეკრულებო პირობის დარღვევა;
- ბანკის შიდა მონაცემებზე ან გარე წყაროებიდან მოპოვებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

მომავალი ტენდენციების გათვალისწინება

მომავალი ტენდენციების გათვალისწინებით დადგენილი მაკროეკონომიკური ინფორმაციის სასახო პორტფელზე ზეგავლენის დასადგენად, მთლიანი სასახო პორტფელის დეფოლტის ალბათობა იქნა გაანალიზებული, და ბოლო ოთხი წლის ყოველი მეოთხედის ყოველწლიური საშუალო დეფოლტის ალბათობის და 2 მეოთხედი ჩამორჩენილი მშპ-ს ზრდის განაკვეთის კორელაციის კოეფიციენტი იქნა გამოთვლილი. დეფოლტის ალბათობა ყოველი სემენტისთვის კორექტირებულ იქნა მშპ-ს პროგნოზებით, მოვლენების სხვადასხვა შესაძლო განვითარების სხვადასხვა პროცენტულობის გათვალისწინებით (ოპტიმისტური სცენარი - 25%, საბაზისო სცენარი - 50%, პესიმისტური სცენარი - 25%) და შედეგები შეტანილი იყო ყოველწლიური დეფოლტის ალბათობის გაანგარიშებაში „Vasicek“-ის ფორმულის მიხედვით.

მოდუფიცირებული ფინანსური აქტივები

სესხის სახელშეკრულებო პირობები შესაძლებელია შეიცვალოს რიგი მიზეზების გამო, როგორცაა საბაზრო პირობების ცვლილება, კლიენტების შენარჩუნება და სხვა ფაქტორები, რომლებიც არ არიან დაკავშირებული კლიენტის მიმდინარე ან პოტენციურ საკრედიტო გაუარესებასთან. არსებული სესხის აღიარება, რომლის პირობებიც შეიცვალა, შესაძლებელია შეწყდეს და ახალ სესხად აღიარებულ იქნას მოდიფიცირებული სესხი, სამართლიანი ღირებულებით, შენიშვნა 3(e)(iv)-ში ასახული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიხედვით.

როდესაც ფინანსური აქტივის პირობები იცვლება და ეს ცვლილება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, იმის დადგენა არსებითად გაიზარდა თუ არა აქტივის საკრედიტო რისკი გამომდინარეობს შემდეგი შედარებიდან:

- ნარჩენი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა საანგარიშგებო თარიღისთვის, დაფუძნებული შეცვლილ პირობებზე; შედარებული
- ნარჩენი არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობას, შეფასებული თავდაპირველი აღიარებისას არსებული მონაცემების და თავდაპირველი სახელშეკრულებო პირობების საფუძველზე.

როდესაც ცვლილება იწვევს აღიარების შეწყვეტას, აღიარდება ახალი სესხი და მიკუთვნებულია „დონე 1“-ს (იმ დაშვებით, რომ მოცემული მომენტისთვის ის არ არის გაუფასურებული კრედიტით).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების გამოსათვლელად გამოიყენება შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადიანობის სტრუქტურა:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD).

1-ლი დონის დაქვემდებარებების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება 12-თვიანი „დეფოლტის ალბათობის“, „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ და „დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები“-ზე გადამრავლებით. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება არსებობის მანძილზე „დეფოლტის ალბათობის“, „ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში“ და „დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები“-ზე გადამრავლებით.

დეფოლტის ალბათობის დადგენის მეთოდოლოგია აღწერილია „დეფოლტის ალბათობის ვადიანობის სტრუქტურის შექმნა“-ში.

საკრედიტო ზარალის გამოთვლის მიზნებისთვის, ფასდება ფინანსური აქტივის დეფოლტების ზარალი. ზარალი სამომხმარებლო სესხებზე ფასდება ჯგუფურად სეგმენტების მიხედვით და ბიზნეს სესხები ინდივიდუალური მოვლენების განვითარების მიხედვით.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) წარმოადგენს სავარაუდო ზარალის ოდენობას დეფოლტის შემთხვევაში. ბანკი აფასებს ზარალს დეფოლტის შემთხვევაში პარამეტრებს დეფოლტირებული კონტრაგენტების წინააღმდეგ მოთხოვნების ისტორიული აღდგენის განაკვეთების მიხედვით. სესხები დაჯგუფებულია დეფოლტის წლების მიხედვით და „დაფარული დაქვემდებარება“ დაკავშირებულია თითოეულ ჯგუფს. ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში გამოითვლება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით (როგორც დისკონტირების ფაქტორი).

დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD) ასახავს მოსალოდნელ დაქვემდებარებას დეფოლტის შემთხვევაში. დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები ფინანსური აქტივებისთვის წარმოადგენს მათ მთლიან საბალანსო ღირებულებას დეფოლტისას. ბანკი აკლასიფიცირებს დეფოლტს დაქვემდებარებულ თანხებს პროდუქტის მიხედვით. უზრუნველყოფილი და არა-უზრუნველყოფილი სესხებისთვის დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები გამოითვლება ამ პროდუქტების საშუალო ნარჩენი ხანდაზმულობის მიხედვით, ყოველი წლისთვის ცალ-ცალკე. ბანკი მიიჩნევს, რომ წელიწადის შუა პერიოდი არის დეფოლტის მომენტი (მე-6 თვე), რაც ნიშნავს რომ გადახდები ხორციელდებოდა პირველი სამი თვის განმავლობაში (მე-3 თვე) და დაქვემდებარება ხდება ვადაგადაცილებული დაწყებული მეოთხე თვიდან, დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები საკრედიტო ბარათებისთვის მიჩნეულია გაცემული ოდენობების 100%-ად. დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები „Silkloan“ და „Silkloan plus“-თვის არის საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული მთლიანი პორტფელის 100%-ი, რადგანაც ეს პროდუქტები არის ბუნებით მოკლევადიანი.

ზარალის რეზერვი

შემდეგი ცხრილი მოიცავს ზარალის რეზერვის შეჯერებას საწყისი ნაშთიდან საბოლოო ნაშთამდე ფინანსური ინსტრუმენტების ტიპების მიხედვით. საკრედიტო რისკის ცვლილების შედეგად ტრანსფერის განსაზღვრის საფუძველი ასახულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში; იხილეთ შენიშვნა 3(e).

ლარი'000	2019				2018			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით								
ნაშთი 1 იანვარს	1,042	424	2,153	3,619	213	168	724	1,105
გადასვლა დონე 2-ზე	(10)	10	-	-	(15)	40	(25)	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(183)	(84)	267	-	(31)	(27)	58	-
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	(581)	(310)	1,394	503	(88)	(110)	463	265
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	762	-	-	762	3,039	-	-	3,039
გადასვლა დონე 2-ზე	(207)	207	-	-	(353)	353	-	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(412)	-	412	-	(1,723)	-	1,723	-
ჩამოწერები	-	-	(2,704)	(2,704)	-	-	(790)	(790)
ნაშთი 31 დეკემბერს	411	247	1,522	2,180	1,042	424	2,153	3,619

ლარი'000	2019				2018			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - კორპორატიული კლიენტები								
ნაშთი 1 იანვარს	81	-	114	195	62	-	154	216
გადასვლა დონე 3-ზე	-	-	-	-	(14)	-	14	-
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	42	-	(114)	(72)	(5)	-	159	154
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	179	-	-	179	38	-	-	38
გადასვლა დონე 3-ზე	(179)	-	179	-	-	-	-	-
ჩამოწერები	-	-	-	-	-	-	(213)	(213)
ნაშთი 31 დეკემბერს	123	-	179	302	81	-	114	195

ლარი'000	2019				2018			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - საცალო კლიენტები								
ნაშთი 1 იანვარს	961	424	2,039	3,424	151	168	570	889
გადასვლა დონე 2-ზე	(10)	10	-	-	(15)	40	(25)	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(183)	(84)	267	-	(17)	(27)	44	-
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	(623)	(310)	1,508	575	(83)	(110)	304	111
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	583	-	-	583	3,001	-	-	3,001
გადასვლა დონე 2-ზე	(207)	207	-	-	(353)	353	-	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(233)	-	233	-	(1,723)	-	1,723	-
ჩამოწერები	-	-	(2,704)	(2,704)	-	-	(577)	(577)
ნაშთი 31 დეკემბერს	288	247	1,343	1,878	961	424	2,039	3,424

ლარი'000	2019	2018
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზირებული ღირებულებით		
ნაშთი 1 იანვარს	-	-
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაფასება	36	-
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	50	-
გაცვლითი კურსი და სხვა მოძრაობა	-	-
ნაშთი 31 დეკემბერს	86	-

შემდეგი ცხრილი ასახავს ზემოთ მოყვანილ ცხრილებში ასახული ოდენობების შეჯერებას, ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის ზარალის რეზერვების საწყისი და საბოლოო ნაშთებს შეჯერებით.

ლარი'000	2019			სულ
	სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - საცალო კლიენტები	სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - კორპორატიული კლიენტები	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზირებული ღირებულებით	
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაანგარიშგება შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	575	(72)	36	539
სულ	1,158	107	86	1,351
ჩამოწერილი სესხების აღდგენა	(143)	-	-	(143)
სულ	1,015	107	86	1,208

ლარი'000	2018			სულ
	სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - საცალო კლიენტები	სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - კორპორატიული კლიენტები	საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზირებული ღირებულებით	
ზარალის რეზერვის წმინდა გადაანგარიშგება შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	111	154	-	265
სულ	3,112	192	-	3,304
ჩამოწერილი სესხების აღდგენა	(363)	(8)	-	(371)
სულ	2,749	184	-	2,933

არსებითი ცვლილებები ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული კორპორატიულ და საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხების მთლიან საბალანსო ღირებულებაში მოცემულია ქვემოთ.

ლარი'000	2019				2018			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით								
ნაშთი 1 იანვარს	14,370	1,117	4,119	19,606	5,616	542	1,772	7,930
გადასვლა დონე 2-ზე	(121)	121	-	-	(177)	244	(67)	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(987)	(381)	1,368	-	(1,173)	(126)	1,299	-
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	5,640	-	-	5,640	15,222	-	-	15,222
გადასვლა დონე 2-ზე	(430)	430	-	-	(713)	713	-	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(1,334)	-	1,334	-	(2,112)	-	2,112	-
დაფარვები და სხვა მოძრაობა (გაცვლითი კურსის გადაფასებების ჩათვლით)	(5,518)	(678)	(1,014)	(7,210)	(2,293)	(256)	(784)	(3,333)
ჩამოწერები	-	-	(2,704)	(2,704)	-	-	(213)	(213)
ნაშთი 31 დეკემბერს	11,620	609	3,103	15,332	14,370	1,117	4,119	19,606

ლარი'000	2019				2018			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - კორპორატიული კლიენტები								
ნაშთი 1 იანვარს	7,554	-	956	8,510	3,480	-	327	3,807
გადასვლა დონე 2-ზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასვლა დონე 3-ზე	-	-	-	-	(925)	-	925	-
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	1,048	-	-	1,048	5,548	-	-	5,548
გადასვლა დონე 2-ზე	-	-	-	-	-	-	-	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(1,048)	-	1,048	-	-	-	-	-
დაფარვები და სხვა მოძრაობა (გაცვლითი კურსის გადაფასებების ჩათვლით)	(992)	-	(956)	(1,948)	(549)	-	(83)	(632)
ჩამოწერები	-	-	-	-	-	-	(213)	(213)
ნაშთი 31 დეკემბერს	6,562	-	1,048	7,610	7,554	-	956	8,510

ლარი'000	2019				2018			
	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ	დონე 1	დონე 2	დონე 3	სულ
სესხები მომხმარებლებზე ამორტიზირებული ღირებულებით - საცალო კლიენტები								
ნაშთი 1 იანვარს	6,816	1,117	3,163	11,096	2,136	542	1,445	4,123
გადასვლა დონე 2-ზე	(121)	121	-	-	(177)	244	(67)	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(987)	(381)	1,368	-	(248)	(126)	374	-
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	4,592	-	-	4,592	9,674	-	-	9,674
გადასვლა დონე 2-ზე	(430)	430	-	-	(713)	713	-	-
გადასვლა დონე 3-ზე	(286)	-	286	-	(2,112)	-	2,112	-
დაფარვები და სხვა მოძრაობა (გაცვლითი კურსის გადაფასებების ჩათვლით)	(4,526)	(678)	(58)	(5,262)	(1,744)	(256)	(701)	(2,701)
ჩამოწერები	-	-	(2,704)	(2,704)	-	-	-	-
ნაშთი 31 დეკემბერს	5,058	609	2,055	7,722	6,816	1,117	3,163	11,096

5. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი		
სესხები კლიენტებზე	2,740	2,915
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,555	863
სხვა	711	459
	5,006	4,237
საპროცენტო ხარჯი		
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან	291	228
სუბორდინირებული სესხები	-	359
	291	587

6. ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
საკომუნიკაციო და საინფორმაციო მომსახურებები	761	372
იურიდიული და საკონსულტაციო*	700	1,115
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯები	553	560
გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	316	238
კომუნალურები და საოფისე ინვენტარი	212	503
უსაფრთხოება	84	84
სარეკლამო და მარკეტინგის ხარჯები	45	411
სხვა	478	354
	3,149	3,637

* იურიდიული და საკონსულტაციო ხარჯები მოიცავს აუდიტორული მომსახურების საფასურს 68 ათას ლარს (2018: 71 ათასი ლარი).

7. ხელფასები და თანამშრომელთა სარგებლის ხარჯები

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
ხელფასები	2,320	1,800
სხვა სარგებელი	48	48
სულ მოგების გადასახადის სარგებელი	2,368	1,848

ბანკის თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა (საზედამხედველო საბჭოს წევრების გარდა) 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 82 პირს, საიდანაც: უმაღლესი მენეჯმენტი: 4 თანამშრომელი, შუა რგოლის მენეჯმენტი: 14 თანამშრომელი და სხვა თანამშრომლები: 64 თანამშრომელი. ყველა თანამშრომელი სრული განაკვეთით დასაქმებულ თანამშრომელ წარმოადგენს.

8. მოგების გადასახადისგან მიღებული სარგებელი

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
მომრაობა გადავადებულ საგადასახადო აქტივებში და ვალდებულებებში დროებითი სხვაობების წარმოქმნისა და აღდგენის შედეგად	184	528
სულ მოგების გადასახადისგან მიღებული სარგებელი	184	528

2019 წელს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადზე გამოყენებული საგადასახადო განაკვეთი არის 15%-ი (2018: 15%).

31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შეჯერება:

	2019 ლარი'000	%	2018 ლარი'000	%
ზარალი დაბეგრამდე	(648)		(5,215)	
მოგების გადასახადი შესაბამისი საგადასახადო განაკვეთით	(97)	15	(782)	15
საგადასახადო კოდექსში ცვლილების გავლენა	-	-	21	0
აუღიარებელი გადავადებული საგადასახადო აქტივების ცვლილება	88	(14)	377	(7)
არაგამოქვითვადი სხვაობები	(175)	27	(144)	3
	(184)	28	(528)	11

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები

დროებითი სხვაობები ფინანსური აღრიცხვის მიზნებისათვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და საგადასახადო მიზნებისთვის გამოყენებულ ოდენობებს შორის წარმოშობს წმინდა გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებას 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის.

მოძრაობა დროებით სხვაობებში 31 დეკემბრით დასრულებულ 2019 და 2018 წლებში წარმოდგენილია ქვემოთ:

2019 ლარი'000	1 იანვარი	კაპიტალში	მოგებაში ან	31 დეკემბერი
	2019	აღიარებული	ზარალში აღიარებული	2019
ძირითადი საშუალებები	(308)	(210)	208	(310)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	100	-	(27)	73
გასაყიდად ფლობილი აქტივები	45	-	7	52
სხვა ვალდებულება	29	-	(4)	25
	(134)	(210)	184	(160)

2018 ლარი'000	1 იანვარი	კაპიტალში	მოგებაში ან	31 დეკემბერი
	2018	აღიარებული	ზარალში აღიარებული	2018
ძირითადი საშუალებები	(236)	(383)	311	(308)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(91)	-	191	100
გასაყიდად ფლობილი აქტივები	-	-	45	45
სხვა ვალდებულება	48	-	(19)	29
	(279)	(383)	528	(134)

აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივები

გადავადებული საგადასახადო აქტივი 1,021 ათასი ლარის ოდენობით (2018: 933 ათასი ლარი) არ ყოფილა აღიარებული საგადასახადო ზარალებთან მიმართებაში. ესტონური საგადასახადო მოდელის მიხედვით (შენიშვნა 3 (d)(i)), საგადასახადო ზარალის გამოყენება აღარ იქნება შესაძლებელი 2023 წლიდან. გადავადებული საგადასახადო აქტივები არ ყოფილა აღიარებული აღნიშნულ ერთეულებთან მიმართებაში, რადგან არ არის მოსალოდნელი რომ მომავალი დაბეგვრადი მოგება იქნება ხელმისაწვდომი, რომელთა საპირწონედ ბანკს შეეძლება მისგან მიღებული სარგებლის გამოყენება.

9. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
ფული სალაროში	3,821	5,052
სებ-ში არსებული ნოსტრო ანგარიშები სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით	223	1,580
ნოსტრო ანგარიშები სხვა ბანკებში		
შეფასებული „BB“-დან „BB+“-მდე	13,552	6,183
შეფასებული „B+“-ზე დაბლა	468	258
სულ ნოსტრო ანგარიშები სხვა ბანკებში	14,020	6,441
ფულადი სახსრების ეკვივალენტები		
ვადიანი ანაზარი	3,000	7,000
სულ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	21,064	20,073

ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტებისგან არცერთი არ არის ვადაგადაცილებული. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფასს 9-ის ფარგლებში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის მიზნით, ბანკი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებს ანაწილებს დონე 1-ის ფაგლებში (2018 წლის 31 დეკემბერი: დონე 1). ხელმძღვანელობის შეფასებით, მსზ არა-არსებითია ანგარიშგების თარიღებისთვის.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ძირითადად ფლობილია ქართულ ბანკებში მოკლევადიანი ემიტენტის დეფოლტ რეიტინგით BB, Fitch-ის საერეიტინგო სააგენტოს მიხედვით.

10. მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
სებ-ის სავალდებულო რეზერვი	2,991	2,183
სულ მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,991	2,183

2019 წელს საკრედიტო ინსტიტუტები ვალდებულნი არიან იქონიონ სებ-ში პროცენტის ფულადი ანაზარი (სავალდებულო რეზერვი), მომხმარებლებისგან მოზიდული ფონდების საშუალო ოდენობისა და არარეზიდენტი, შესაბამისი ორკვირიანი ვადის მანძილზე საკრედიტო ინსტიტუტებთან არსებული, ლარში ან უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული, ფინანსური ინსტიტუტებისგან მოზიდული ფონდების 5% და 25%, შესაბამისად.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფასს 9-ის ფარგლებში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის მიზნით, საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოთხოვნებს ბანკი ანაწილებს დონე 1-ის ფარგლებში (2018 წლის 31 დეკემბერი: დონე 1). ხელმძღვანელობის შეფასებით მსზ არა-არსებითია ანგარიშგების თარიღებისთვის.

11. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
სახელმწიფო სახაზინო ობლიგაციები	16,945	13,637
კორპორატიული ობლიგაციები	3,022	-
სულ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზირებული ღირებულებით	19,967	13,637

	31 დეკემბერი 2019			31 დეკემბერი 2018		
	ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი, %	ხანდაზმულობა ოდენობა		ნომინალური საპროცენტო განაკვეთი, %	ხანდაზმულობა ოდენობა	
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	7.7-12.9	2020-2028	16,945	8.1 – 11.25	2019 - 2028	13,637
კორპორატიული ობლიგაციები (სს “ნიკორა“)	4% + 3თვიანი TIBR	2022	2,000	-	-	-
კორპორატიული ობლიგაციები (სს“მიკრო საფინანსო ორგანიზაცია კრისტალი“)	4% + სებ რეფინანსირების განაკვეთი	2021	1,022	-	-	-

არცერთი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდი არ არის ვადაგადაცილებული. წლის განმავლობაში ბანკმა მოიპოვა 7,248 ათასი ლარის ოდენობით და გაყიდა 1,000 ათასი ლარის ოდენობით ახალი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფასს 9-ის ფარგლებში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის მიზნით, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებს ბანკი ანაწილებს დონე 1-ის ფარგლებში (2018 წლის 31 დეკემბერი: დონე 1). მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება წარმოდგენილია მე-4-ე შენიშვნაში.

12. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები		
კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	7,610	8,510
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	7,610	8,510
საგალო კლიენტებზე გაცემული სესხები		
სამომხმარებლო სესხი - უზრუნველყოფილი	2,736	1,149
სამომხმარებლო სესხი - უზრუნველყოფის გარეშე	1,897	524
Silkloan Plus	1,405	3,565
Silkloan	1,230	4,461
საკრედიტო ბარათები	449	1,397
სულ საგალო კლიენტებზე გაცემული სესხები	7,717	11,096
სულ მთლიანი კლიენტებზე გაცემული სესხები	15,327	19,606
ზარალის რეზერვი	(2,180)	(3,619)
წმინდა კლიენტებზე გაცემული სესხები	13,147	15,987

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ზარალის რეზერვის მოძრაობა შეფასებული ამორტიზირებული ღირებულებით 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის, არის შემდეგი:

	კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები ლარი'000	საგალო კლიენტებზე გაცემული სესხები ლარი'000	სულ ლარი'000
ნაშთი წლის დასაწყისში	195	3,424	3,619
წმინდა დარიცხვა	107	1,105	1,122
ჩამოწერები	-	(2,704)	(2,704)
აღდგენა	-	143	143
ნაშთი წლის ბოლოს	302	1,878	2,180

მოძრაობა სესხის გაუფასურების რეზერვში კლიენტებზე გაცემული სესხების კლასების მიხედვით 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის იყო შემდეგი:

	კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები ლარი'000	საგალო კლიენტებზე გაცემული სესხები ლარი'000	სულ ლარი'000
ნაშთი წლის დასაწყისში	216	889	1,105
წმინდა დარიცხვა	184	2,749	2,933
ჩამოწერები	(213)	(577)	(790)
აღდგენა	8	363	371
ნაშთი წლის ბოლოს	195	3,424	3,619

ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის განხილულია მე-4-ე შენიშვნაში.

(a) გირაოს და სხვა სასესხო უზრუნველყოფის ანალიზი

i. კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები

კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები ექვემდებარება ინდივიდუალურ საკრედიტო შეფასებას და გაუფასურებაზე ტესტირებას. კორპორატიული კლიენტის ზოგადი კრედიტუნარიანობა არის მისთვის გაცემული სესხის საკრედიტო ხარისხის ყველაზე შესაფერისი

მაჩვენებელი. თუმცა, გირაო უზრუნველყოფს დამატებით დაზღვევას და ბანკი როგორც წესი მოითხოვს მას კორპორატიული კლიენტებისგან.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ინფორმაციას გირაოსა და სხვა საკრედიტო უზრუნველყოფაზე რომელიც აზღვევს კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემულ სესხებს, გაუფასურების გამოკლებით, გირაოს ტიპების მიხედვით:

	სესხები კლიენტებზე საბალანსო ღირებულება	გირაოს სამართლიანი ღირებულება: ანგარიშგების თარიღისთვის შეფასებული გირაოსთვის	გირაოს სამართლიანი ღირებულება: სესხის გაცემის თარიღისთვის შეფასებული გირაოსთვის
31 დეკემბერი 2019 ლარი'000			
სესხები გაუფასურების ინდივიდუალური ნიშნების გარეშე:			
უმრავი ქონება	4,914	-	4,914
მარაგები	1,525	-	1,525
სულ სესხები გაუფასურების ინდივიდუალური ნიშნების გარეშე:	6,439	-	6,439
<i>ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული სესხები:</i>			
უმრავი ქონება	869	869	-
სულ ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული სესხები	869	869	-
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	7,308	869	6,439
31 დეკემბერი 2018 ლარი'000			
სესხები გაუფასურების ინდივიდუალური ნიშნების გარეშე:			
უმრავი ქონება	6,028	-	6,028
მარაგები	1,445	-	1,445
სულ სესხები გაუფასურების ინდივიდუალური ნიშნების გარეშე:	7,473	-	7,473
<i>ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული სესხები:</i>			
უმრავი ქონება	842	-	842
სულ ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული სესხები	842	-	842
სულ კორპორატიულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	8,315	-	8,315

ზემოთ მოცემული ცხრილი გამორიცხავს ნამეტ უზრუნველყოფას.

ბანკს აქვს სესხები რომლებისთვისაც უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია სესხის გაცემის თარიღისთვის და ის არ იყო განახლებული შემდგომი ცვლილებების ასახვის მიზნით. ზოგიერთი სესხებისთვის უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულება განახლებულია ანგარიშგების თარიღისთვის. ინფორმაცია უზრუნველყოფის შეფასებაზე დაფუძნებულია იმაზე თუ როდის გაკეთდა აღნიშნული შეფასება, თუ ესეთს ჰქონდა ადგილი.

მრავალი ტიპის უზრუნველყოფის მქონე სესხებისთვის, გაუფასურების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველა შესაბამისი უზრუნველყოფა არის ასახული.

იმ სესხების ამოღება რომლებიც არც ვადაგადაცილებულია და არც გაუფასურებული ძირითადად დამოკიდებულია მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე და არა უზრუნველყოფის ღირებულებაზე, და ბანკი ყოველთვის არ ანახლებს უზრუნველყოფის შეფასებას ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის.

ამ პერიოდის განმავლობაში, არ აღინიშნებოდა ცვლილება ბანკის უზრუნველყოფის პოლიტიკებში.

ii. საცალო მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

საცალო უზრუნველყოფილი სესხების უმეტესი ნაწილი დაზღვეულია უძრავი ქონებით. საცალო უზრუნველყოფილი სესხების უმეტესი ნაწილი დაზღვეულია უძრავი ქონებით, LTV კოეფიციენტით დაახლოებით 41%. კრედიტით გაუფასურებული სესხების დაახლოებით 23% იყო უზრუნველყოფილი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის.

iii. გასაყიდად გამიზნული აქტივები

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გასაყიდად გამიზნული აქტივები რომლებიც შედგება დასაკუთრებული ქონებებისგან, არის შემდეგი:

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
უძრავი ქონება	3,687	4,918
სულ ამოღებული გირაო	<u>3,687</u>	<u>4,918</u>

2019 წელს გასაყიდად გამიზნული აქტივების ნაშთები იქნა ჩამოფასებული სამართლიან ღირებულებას გამოვლენული გაყიდვის ღირებულებამდე, 74 ათასი ლარით, აღიარებული მოგების ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში როგორც გაუფასურების ზარალი გასაყიდად გამიზნულ აქტივებზე (2018: 1,452 ათასი ლარი).

ბანკის პოლიტიკა მდგომარეობს ამ აქტივების უმოკლეს ვადაში გაყიდვაში.

(b) სესხის გაუფასურების შეფასებისთვის გამოყენებული ძირითადი დაშვებები და მსჯელობები

ბანკის მიერ გამოყენებული ძირითადი დაშვებები კლიენტებისთვის გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში:

- დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- დეფოლტს დაქვემდებარებული თანხები (EAD).

აღნიშნული დაშვებების 10%-იანმა ცვლილებამ (მაქსიმუმ 100%-დე, შესაბამისობის შემთხვევაში), იმ დაშვებით რომ ყველა სხვა ცვლადი უცვლელი რჩება, შეიძლება კლიენტებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე იქონიოს გავლენა 2019 წლისთვის, 250-დან 300 ათას ლარის დიაპაზონში საცალო კლიენტებისთვის და დაახლოებით 670 ათას ლარამდე კორპორატიული კლიენტებისთვის.

(c) არსებითი საკრედიტო რისკები

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს არ ჰყავს მსესხებლები ან დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფები, რომელთა წმინდა სესხის ნაშთები აჭარბებს კაპიტალის 10%-ს.

(d) სესხების ხანდაზმულობა

სასესხო პორტფელის ხანდაზმულობა წარმოდგენილია შენიშვნა 19(c)(iv)-ში, რომელიც ასახავს დარჩენილ პერიოდს საანგარიშგებო თარიღიდან სესხების სახელშეკრულებო ხანდაზმულობამდე.

13. ძირითადი საშუალებები

ლარი'000	მიწა და შენობა- ნაგებობები	კომპიუტერები და საკომუნიკაციო მოწყობილობები	ავეჯი და სხვა ინვენტარი	ავტომობილები	სხვა	სულ
თვითღირებულება/გადაფასებული ღირებულება						
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	15,893	1,446	971	162	820	19,292
შესყიდვები	-	6	14	-	1	21
გაყიდვები	-	(52)	(10)	-	(69)	(131)
გადაფასების გავლენა	2,139	-	-	-	-	2,139
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	18,032	1,400	975	162	752	21,321
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	18,032	1,400	975	162	752	21,321
წლის ცვეთა	-	44	-	-	40	84
გაყიდვები	-	(50)	(21)	-	-	(71)
გადაფასების გავლენა	1,051	-	-	-	-	1,051
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19,083	1,394	954	162	792	22,385
ცვეთა						
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	-	1,297	888	161	696	3,042
წლის ცვეთა	351	84	49	1	46	531
გაყიდვები	-	(52)	(10)	-	(28)	(90)
გადაფასების გავლენა	(351)	-	-	-	-	(351)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	1,329	927	162	714	3,132
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	-	1,329	927	162	714	3,132
წლის ცვეთა	351	94	45	-	42	532
გაყიდვები	-	(35)	(21)	-	-	(56)
გადაფასების გავლენა	(351)	-	-	-	-	(351)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	1,388	951	162	756	3,257
საბალანსო ღირებულება						
2017 წლის 31 დეკემბერს	15,893	149	83	1	124	16,250
2018 წლის 31 დეკემბერს	18,032	71	48	-	38	18,189
2019 წლის 31 დეკემბერს	19,083	4	5	-	36	19,128

(a) გადაფასებული აქტივები

2019 წლის 31 დეკემბრისთვის ხელმძღვანელობამ შეფასა მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად, სამართლიანი ღირებულებით ფასდება.

შენობების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა 19,083 ათასი ლარის ოდენობით. მიწა და შენობები კლასიფიცირდება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეში.

მიწისა და შენობების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა ხელმძღვანელობის მიერ დამოუკიდებელი ექსპერტის დახმარებით და დაფუძნებულია მსგავს ქონებაზე (მსგავს ადგილმდებარეობაზე და მსგავს ფიზიკურ მდგომარეობაში მყოფ) გამოცხადებულ მოთხოვნის ფასებზე. მნიშვნელოვანი დაკვირვებადი მონაცემები უკავშირდებოდა ქონების მახასიათებლების სხვაობებს, მაგალითად ზომა, ადგილმდებარეობა, ქონებაზე წვდომა და გაყიდვის პირობები. თითოეულ ზემოთ მოცემულ, მნიშვნელოვან არადაკვირვებად მონაცემთან დაკავშირებული კორექტირებები მერყეობდა 5%-დან 10%-მდე.

5%-იანი ცვლილება შეფასებაში გამოყენებულ საბაზრო ფასებში, გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების შეფასების ცვლილებას 939 ათასი ლარით.

თუ მიწა და შენობები შეფასებული იქნებოდა თვითღირებულების მეთოდის გამოყენებით, საბალანსო ღირებულებები იქნებოდა შემდეგი:

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
თვითღირებულება	20,131	20,131
დაგროვილი ცვეთა	(6,264)	(5,861)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	13,867	14,270

14. მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
მიმდინარე ანგარიშები	15,834	10,052
ვადიანი ანაზრები	2,085	2,840
	17,919	12,892

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლიენტების მიმართ ვალდებულებები შეადგენდა 12,045 ათას ლარს (სულ მომხმარებელთა მიმდინარე ანგარიშების და დეპოზიტების ნაშთების 67%) და მართებდა 10 ყველაზე დიდ კლიენტზე (2018: 8,728 ათასი ლარი (68%)).

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს არ ჰყავს კლიენტები რომელთა ნაშთები აჭარბებს კაპიტალის 10%-ს.

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებელთა შემდეგი ტიპებისთვის:

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
ინდივიდუალური:		
- მიმდინარე ანგარიშები	1,538	2,169
- ვადიანი ანაზრები	1,340	2,322
სულ ინდივიდუალური ვალდებულებები	2,878	4,491
კომერციული იურიდიული პირები:		
- მიმდინარე ანგარიშები	14,296	7,884
- ვადიანი ანაზრები	745	517
სულ კომერციული იურიდიული პირების ვალდებულებები	15,041	8,401
სულ ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	17,919	12,892

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი ეკონომიკური სექტორების მიხედვით არის შემდეგი:

	2019	2018
	ლარი'000	ლარი'000
სავაჭრო და მომსახურების	5,202	5,883
საინვესტიციო საქმიანობები	5,026	188
ტრანსპორტირება და კომუნიკაცია	3,502	525
ინდივიდუალური	2,878	4,491
უმრავი ქონება	592	536
მშენებლობა	127	300
სხვა	592	969
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	17,919	12,892

15. სააქციო კაპიტალი და რეზერვები

(a) გამოშვებული კაპიტალი და სააქციო პრემია

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სააქციო კაპიტალი მოიცავდა 611,464 ავტორიზებულ სრულად გადახდილ აქციებს, ნომინალური ღირებულებით 100 ლარი თითოეული (2018: 611,464 ავტორიზებული სრულად გადახდილი აქციები ნომინალური ღირებულებით 100 ლარი თითოეული).

ბანკის სააქციო კაპიტალი შედგება აქციონერების შენატანებისგან ქართულ ლარში და მათ ეკუთვნით დივიდენდები და ნებისმიერი კაპიტალის განაწილება ქართულ ლარში.

(b) რეზერვების ბუნება და მიზნობრიობა

ძირითადი საშუალებების გადაფასების ნამეტი

ძირითადი საშუალებების გადაფასების ნამეტი მოიცავს ძირითადი საშუალებების კუმულაციურ დადებით გადაფასებულ ღირებულებას ცვეთის გაუნაწილებელ მოგებაში გადატანის შემდეგ, მანამ სანამ აქტივების აღიარება არ შეწყდება ან არ გაუფასურდება.

(c) დივიდენდები

დივიდენდების ვალდებულება შეზღუდულია ბანკის მაქსიმალური გაუნაწილებელი მოგების ოდენობით, რომელიც განსაზღვრულია საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის მიხედვით.

16. პირობითი ვალდებულებები

(a) სასამართლო დავა

ბიზნესის ჩვეულებრივი ფუნქციონირების პირობებში ბანკის მიმართ ხორციელდება სამართლებრივი ქმედებები და საჩივრები. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ვალდებულების მაქსიმალური რაოდენობა, რაც კი შეიძლება წარმოიშვას ასეთი სამართლებრივი ქმედებების ან საჩივრების შედეგად, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, არ იქონიებს მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას ფინანსურ ან მომავალ საოპერაციო შედეგებზე.

(b) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხასიათდება ხშირი საკანონმდებლო ცვლილებებით, ოფიციალური განცხადებებით და სასამართლო გადაწყვეტილებებით, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანი და ურთიერთგამომრიცხავია, რაც ერთმანეთისგან განსხვავებული ინტერპრეტაციების გაკეთების საშუალებას იძლევა. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანოს არ შეუძლია დააკისროს დამრღვევს არანაირი დამატებითი საგადასახადო ვალდებულება, ჯარიმა ან საურავი, თუ სამართალდარღვევიდან გასულია სამი წელი.

ამ გარემოებამ შესაძლოა შექმნას საგადასახადო რისკები, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით მაღალია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. თუმცა, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტაციის არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

(a) კონტროლის ურთიერთობები

ბანკის მშობელი კომპანია არის სს „Silk Road Finance“-ი (თბილისი, საქართველო), რომელიც ფლობს სააქციო კაპიტალის 99.99%-ს. ბანკის მშობელი კომპანია არ გამოსცემს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ბანკის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის ქართველი ბიზნესმენი გიორგი რამიშვილი.

(b) ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

სულ თანამშრომელთა ხარჯებში შეტანალი ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული, 2019 და 2018 წლებისთვის არის შემდეგი:

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
მოკლევადიანი თანამშრომელთა სარგებელი	656	374

ნარჩენი ნაშთები და საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთები 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციებისთვის წარმოდგენილია ქვემოთ:

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება		
გაცემული სესხების წმინდა საბალანსო ღირებულება		
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	5,754	7,440
აქციონერები	324	-
ხელმძღვანელობის და აქციონერების ახლო ოჯახის წევრები	-	39
ხელმძღვანელობის წამყვანი რგოლის თანამშრომლები	19	14
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან		
საერთო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები	9,880	4,069
აქციონერები	412	183
ხელმძღვანელობის და აქციონერების ახლო ოჯახის წევრები	25	154
ხელმძღვანელობის წამყვანი რგოლის თანამშრომლები	21	50
შვილობილი კომპანიები და ინვესტიციები	146	33
სხვა	90	109

დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები ძირითადად გრძელვადიანია და ატარებს საშუალო საპროცენტო განაკვეთს 10.5%-დან 14.2%-მდე (2018: ძირითადად გრძელვადიანი, საშუალო საპროცენტო განაკვეთი 10%-დან 18%-მდე). მიმდინარე ანგარიშებს და დეპოზიტებს დაკავშირებული მხარეებისგან ძირითადად დაფარვის ვადა აქვთ 1 წლის განმავლობაში და ატარებენ 8.5%-მდე საპროცენტო განაკვეთს (2018: ძირითადად მოკლევადიანი, საშუალო საპროცენტო განაკვეთი 1%-მდე).

დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხები უზრუნველყოფილია გირაოთი, რომელთან სესხის ღირებულების თანაფარდობაც 75%-ზე ნაკლებია. დაკავშირებულ მხარეებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის არის 123 ათასი ლარი (2018 წლის 31 დეკემბერი 81 ათასი ლარი).

მოგებაში ან ზარალში შეტანილი, დაკავშირებულ მხარეებთან განხორციელებულ ოპერაციებთან დაკავშირებული ოდენობები, 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის არის შემდეგი:

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
მოგება ან ზარალი		
საპროცენტო შემოსავალი	710	446
საპროცენტო ხარჯი	229	409
კონსულტაციების საკომისიო	160	157
საკომისიო შემოსავალი	50	71

18. ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულებები

ბანკი აფასებს სამართლიან ღირებულებებს შემდეგი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის გამოყენებით, რომელიც ასახავს შეფასებებში გამოყენებული შეტანილი მონაცემების მნიშვნელობას:

- დონე 1: კოტირებული საბაზრო ფასი (არაკორექტირებული) აქტიურ ბაზარზე მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის.
- დონე 2: მონაცემები, 1-ელ დონეში შესული კოტირებული ფასების გარდა, რომლებიც შეფასებადია პირდაპირ (მაგ: ფასები) ან ირიბად (მაგ: ფასისგან წარმოებული). ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს შეფასებულს: აქტიურ ბაზარზე კოტირებული საბაზრო ფასებით მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის; კოტირებული ფასები მსგავსი ინსტრუმენტებისთვის ბაზრებზე რომლებიც მიჩნეულია ნაკლებად აქტიურად; ან სხვა შეფასების ტექნიკის გამოყენებით სადაც ყველა მნიშვნელოვანი მონაცემები პირდაპირ ან ირიბად დაკვირვებადია საბაზო მონაცემებიდან.
- დონე 3: არადაკვირვებადი მონაცემები. ეს კატეგორია მოიცავს ყველა ინსტრუმენტს რომლისთვისაც შეფასების მეთოდი მოიცავს მონაცემებს რომლებიც არ არის დაფუძნებული დაკვირვებად მონაცემებზე და არადაკვირვებად მონაცემებს აქვთ არსებითი გავლენა ინსტრუმენტის შეფასებაზე. ეს კატეგორია მოიცავს ინსტრუმენტებს რომლებიც შეფასებულია მსგავსი ინსტრუმენტების კოტირებული ფასებით, რა შემთხვევაშიც მოითხოვება არსებითი არა დაკვირვებადი კორექტირებები ან ვარაუდები რათა ასახოს ინსტრუმენტებს შორის სხვაობა.

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის შეფასებული სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა უახლოვდებოდეს აქტივის გაყიდვის ფასს ან ბაზრის მონაწილეებს შორის დადებული ჩვეულებრივი გარიგების საფუძველზე ვალდებულების გადაცემისთვის გადახდილ ფასს შეფასების თარიღისთვის. თუმცა, გაურკვევლობის და შეფასების სუბიექტურობის გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნეს ინტერპრეტირებული, როგორც დაუყონებლივ რეალიზებადი აქტივის გაყიდვისას ან ვალდებულების გადაცემისას.

19. რისკის მართვა

(a) კორპორატიული მმართველობა, შიდა კონტროლის პოლიტიკები და პროცედურები

ბანკი ვალდებულია მართოს თავისი ფინანსური რისკები რომლებიც წარმოიშობება მისი ოპერაციების შედეგად, რათა მიაღწიოს თავისი პოლიტიკის მიზნებს და ასევე ბანკის ფინანსური მდგომარეობის მართვისას. ეს რისკები ძირითადად მოიცავს საკრედიტო რისკს, ლიკვიდურობის რისკს და დაფინანსების მართვას, საბაზრო რისკს, წინსწრების რისკს და საოპერაციო რისკს.

რისკი არის საბანკო საქმიანობის თანდაყოლილი მახასიათებელი, მაგრამ მისი მართვა შესაძლებელია, რისკის ლიმიტებს და სხვა კონტროლის მექანიზმებს დაქვემდებარებული, მუდმივი გამოვლენის, შეფასების და მონიტორინგის საფუძველზე. რისკის მართვის აღნიშნული პროცესი არის გადამწყვეტი ბანკის უწყვეტი მომგებიანობისთვის და ყველა პირი ბანკში არის პასუხისმგებელი რისკის დაქვემდებარებებზე მისი პასუხისმგებლობების ფარგლებში.

დამოუკიდებელი რისკის კონტროლის პროცესი არ მოიცავს ბიზნეს რისკებს როგორცაა ცვლილებები გარემო პირობებში, ტექნოლოგიაში და მრეწველობაში. მათზე წარმოებს დაკვირვება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესების მეშვეობით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

საზედამხედველო საბჭო საბოლოო ჯამში პასუხისმგებელია რისკებისა იდენტიფიცირებასა და კონტროლზე; თუმცა, არსებობს რისკების მართვაზე და მონიტორინგზე პასუხისმგებელი ცალკეული დამოუკიდებელი ორგანოები. ამჟამად რისკი იმართება მმართველ საბჭოსთან არსებული, შემდეგი ერთეულების მიერ:

- საკრედიტო რისკს მართავს საკრედიტო რისკის კომიტეტი;
- ლიკვიდურობის რისკს მართავს ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO);
- საბაზრო რისკს მართავს ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი (ALCO);
- საოპერაციო რისკს მართავს რისკების მართვის დეპარტამენტი.

რისკის არიდება

ბანკი აქტიურად იყენებს გირაოს საკრედიტო რისკის შემცირების მიზნით.

(b) საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს ზარალის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მოვლენების გამო. როდესაც ვერ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, მაგრამ კონტროლის სტრუქტურისა და მონიტორინგის და პოტენციურ რისკებზე რეაგირების საშუალებით ბანკს შეუძლია რისკების მართვა. კონტროლის სისტემა უნდა ითვალისწინებდეს მოვალეობების ეფექტურ განაწილებას, წვდომის, უფლებამოსილების მინიჭებასა და შედარების პროცედურებს, კადრების მომზადების და შეფასების პროცესებს, მათ შორის შიდა აუდიტის გამოყენებას.

(c) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები შეიცვლება, რაც გამოწვეული იქნება ცვლილებებით საბაზრო ცვლადებში, როგორებიცაა საპროცენტო განაკვეთი, უცხოური გაცვლითი კურსი, და კაპიტალის ფასები. უცხოურ ვალუტაში და წინსწრების რისკებში კონცენტრაციების გარდა, ბანკს არ გააჩნია არსებითი საბაზრო რისკის კონცენტრაცია.

i. საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი სახსრები შეიცვლება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის

ცვლილების გამო. 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრისთვის ბანკი არ არის არსებითად დაქვემდებარებული საპროცენტო განაკვეთის რისკს რადგან მას არ გააჩნია ცვლადებადი საპროცენტო განაკვეთის მატარებელი ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების არსებითი ნაშთები.

საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთები

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს საშუალო ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთებს პროცენტთან აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით. აღნიშნული საპროცენტო განაკვეთები არის ამ აქტივებისა და ვალდებულებების ხანდაზმულობამდე მიღებული შემოსულობების მიახლოებითი ოდენობები.

	2019			2018		
	საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, %			საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი, %		
	ლარი	აშშ დოლარი	სხვა ვალუტები	ლარი	აშშ დოლარი	სხვა ვალუტები
პროცენტთან აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	8.50%	0.62%	-	7%	1%	1%
კლიენტებზე გაცემული სესხები	23.16%	12.51%	-	44%	12%	-
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9.25%	-	-	9%	-	-
პროცენტთან ვალდებულებები						
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები						
კლიენტებისგან	6.06%	0.77%	-	5.5%	1.5%	2%

ii. სავალუტო რისკი

ბანკს გააჩნია სხვადასხვა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული აქტივები და ვალდებულებები.

სავალუტო რისკი არის რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი სახსრები შეიცვლება გაცვლითი კურსის მერყეობის გამო. მიუხედავად იმისა, რომ ბანკი ახორციელებს სავალუტო რისკზე დაქვემდებარების ჰეჯირებას, ფასს-ს მიხედვით ესეთი ქმედებები არ კვალიფიცირდება როგორც ჰეჯირების ურთიერთობები.

შემდეგი ცხრილი ასახავს ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების უცხოურ ვალუტაზე დაქვემდებარების სტრუქტურას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	აშშ დოლარი ლარი'000	ევრო ლარი'000	სულ ლარი'000
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13,264	3,076	16,340
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,342	606	2,948
კლიენტებზე გაცემული სესხები	4,669	-	4,669
სხვა ფინანსური აქტივები	264	-	264
სულ აქტივები	20,539	3,682	24,221
ვალდებულებები			
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან	(9,435)	(2,609)	(12,044)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(250)	-	(250)
სულ ვალდებულებები	(9,685)	(2,609)	(12,294)
წარმოებულების გავლენა*	(12,517)	-	(12,517)
წმინდა პოზიცია	(1,663)	1,073	(590)

შემდეგი ცხრილი ასახავს ფინანსური აქტივების და ფინანსური ვალდებულებების უცხოურ ვალუტაზე დაქვემდებარების სტრუქტურას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	აშშ დოლარი ლარი'000	ევრო ლარი'000	სულ ლარი'000
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	9,503	2,090	11,593
კლიენტებზე გაცემული სესხები	5,427	-	5,427
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	1,481	702	2,183
სხვა ფინანსური აქტივები	257	-	257
სულ აქტივები	16,668	2,792	19,460
ვალდებულებები			
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან	(6,560)	(2,778)	(9,338)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(150)	-	(150)
სულ ვალდებულებები	(6,710)	(2,778)	(9,488)
წარმოებულების გავლენა*	(9,900)	-	(9,900)
წმინდა პოზიცია	58	14	72

* ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს „სხვა აქტივების“ კატეგორიაში ასახული (2018 წლის 31 დეკემბერი: სხვა აქტივები) უცხოური ვალუტის „ფორვარდ“ ხელშეკრულების სამართლიან ღირებულებებს მათ ნომინალურ ოდენობებთან ერთად. ბრუტო ოდენობით აღრიცხული ნომინალური ოდენობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების ოდენობას, მითითებულ განაკვეთს და წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულების ცვლილების შეფასების საფუძველს. ნომინალური ოდენობები მიანიშნებს წლის ბოლოს დაუფარავი გარიგებების მოცულობაზე და არ იძლევა მინიშნებას საკრედიტო რისკზე.

	31 დეკემბერი 2019		31 დეკემბერი 2018	
	ნომინალური ოდენობა	სამართლიანი ღირებულება	ნომინალური ოდენობა	სამართლიანი ღირებულება
ლარი'000				
უცხოური ვალუტის „ფორვარდ“ ხელშეკრულება				
გაყიდვა აშშ დოლარი შესყიდვა ლარი	23,228	822	9,900	202
შესყიდვა აშშ დოლარი გაყიდვა ლარი	(10,711)		-	

შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები იქნა გამოყენებული წლის განმავლობაში:

ლარში	საშუალო განაკვეთი		ანგარიშგების წარდგენის თარიღისთვის არსებული განაკვეთი	
	2019	2018	2019	2018
	1 აშშ დოლარი	2.8192	2.5345	2.8677
1 ევრო	3.1553	2.9913	3.2095	3.0701

ლარის გაუფასურება, როგორც ნაჩვენებია ქვემოთ, მოცემულ ვალუტებთან მიმართებაში 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაზრდიდა (შეამცირებდა) კაპიტალს და მოგებას ან ზარალს ქვემოთ მოყვანილი ოდენობებით. ეს ანალიზი არის გაკეთებული გადასახადების გამოკლებით, და ეფუძნება უცხოური გაცვლის კურსის ცვლილებას რასაც ბანკი მიიჩნევს გონივრულად შესაძლებელს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ანალიზი მიიჩნევს, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კონკრეტულად კი საპროცენტო განაკვეთები, რჩება უცვლელი.

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
აშშ დოლარის 10%-იანი აფასება ლარის მიმართ	(141)	5
ევროს 10%-იანი აფასება ლარის მიმართ	91	1

ლარის გამყარებას ზემოთხსენებული ვალუტების მიმართ 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექნებოდა იგივე, მაგრამ საპირისპირო გავლენა ზემოთხსენებულ ვალუტებზე ზემოთხსენებული ოდენობებით, ყველა სხვა ცვლადის უცვლელად შენარჩუნების შემთხვევაში.

iii. საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი გასწევს ზარალს იმიტომ, რომ მისი მომხმარებლები, კლიენტები ან კონტრაგენტები ვერ შეასრულებენ ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებებს. საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება წარმოიშვება ბანკის სასესხო და სხვა გარიგებებიდან კონტრაგენტებთან, რაც წარმოშობს ფინანსურ აქტივებს ბანკისთვის.

ბანკი ახდენს მის მიერ ნაკისრი საკრედიტო რისკის დონეების სტრუქტურირებას, ერთ მსესხებელთან ან მსესხებლების ჯგუფებთან მიმართებაში გაწეული რისკის ოდენობაზე ლიმიტების დაწესებით.

ბანკმა დანიშნა 1-ლი დონის საკრედიტო კომისია რომელიც პასუხისმგებელია ინდივიდუალური მსესხებლებისთვის საკრედიტო ლიმიტების დამტკიცებაზე.

შესაბამისი კლიენტებთან ურთიერთობის მენეჯერების მიერ გახსნილი სასესხო განაცხადები გადაცემულია შესაბამის საკრედიტო კომისიაზე ამ სესხის საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად. საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება ასევე იმართება, ნაწილობრივ, გირაოს მოპოვებით და კორპორატიული ან ინდივიდუალური გარანტიებით.

რადგანაც ამ წლის განმავლობაში ბანკს ჰქონდა შედარებით მცირე ოდენობის ოპერაციები, საკრედიტო რისკზე დაქვემდებარება კონტროლდება ხელმძღვანელთა საბჭოს მიერ.

ბანკი მუდმივად აკონტროლებს მის ინდივიდუალურ საკრედიტო დაქვემდებარებებს და რეგულარულად აფასებს კლიენტების კრედიტუნარიანობას. ეს მიმოხილვა ეფუძნება მომხმარებლის უახლეს ფინანსურ ანგარიშგებას და მსესხებლის მიერ მოწოდებულ სხვა ინფორმაციას, ან ბანკის მიერ სხვაგვარად მოპოვებულ ინფორმაციას.

მაქსიმალური დაქვემდებარება ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკზე საანგარიშგებო თარიღისთვის არის შემდეგი:

	2019 ლარი'000	2018 ლარი'000
აქტივები		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	17,243	15,021
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,991	2,183
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	13,147	15,987
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	19,967	13,637
სხვა ფინანსური აქტივები	350	348
სულ მაქსიმალური დაქვემდებარება	53,698	47,176

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების სანაცვლოდ ფლობილი უზრუნველყოფის ანალიზისა და მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო რისკის კონცენტრაციაზე ინფორმაცია იხილეთ შენიშვნა 12-ში.

iv. ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს მისი გადახდის ვალდებულებების დაკმაყოფილებას დაფარვის თარიღისთვის ჩვეულებრივ და სტრესულ სიტუაციაში.

რისკის ლიმიტირებისთვის, ბანკის ხელმძღვანელობა მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის გათვალისწინებით, და თვალს ადევნებს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას ყოველდღიურ საფუძველზე. ეს მოიცავს მოსალოდნელი ფულადი სახსრების და მაღალი შეფასების

მქონე გირაოს ხელმისაწვდომობის შეფასებას, რომელიც შეიძლება ასევე, საჭიროების შემთხვევაში გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი ასევე ინარჩუნებს სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, რათა საჭიროების შემთხვევაში დააგირაოს სებ-ში და მიიღოს დაფინანსება.

ბანკის მიერ ლიკვიდურობის პოზიცია ფასდება და იმართება სებ-ის მიერ დაწესებულ კონკრეტულ ლიკვიდურობის კოეფიციენტზე დაყრდნობით. სებ-ი მოითხოვს ბანკებისგან 100%-ზე მეტი ლიკვიდურობის კოეფიციენტის შენარჩუნებას. 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით კოეფიციენტი იყო შემდეგი:

	2019	2018
LCR “საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი” (ლიკვიდური აქტივების საშუალო თვიური მოცულობა / ვალდებულებების საშუალო თვიური მოცულობა)*	336.04%	153.24%

* წინამდებარე კოეფიციენტი არის არა-აუდიტირებული.

მოცემული ცხრილები ასახავს არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებს ფინანსურ აქტივებზე და ვალდებულებებზე მათი ყველაზე ადრეული შესაძლებელი სახელშეკრულებო ხანდაზმულობის მიხედვით. სულ ჯამური თანხის შემოსვლა და გასვლა, აღწერილი ცხრილებში, არის სახელშეკრულებო, არადისკონტირებული ფულადი ნაკადები ფინანსურ აქტივებზე, ვალდებულებებზე.

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი ხანდაზმულობის ანალიზი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არის შემდეგი:

	მოთხოვნამდე და 1 თვეზე ნაკლები	1-3 თვემდე	3-12 თვემდე	1-5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ ბრუტო თანხის მიღება (გასვლა)	საბალანსო ღირებულება
ლარი'000							
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები	17,243	-	-	-	-	17,243	17,243
საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,991	-	-	-	-	2,991	2,991
სესხები კლიენტებზე სხვა ფინანსური აქტივები	740	29	1,965	13,131	13,914	29,779	19,967
	381	1,768	2,892	7,663	4,969	17,673	13,147
	235	-	115	-	-	350	350
სულ ფინანსური აქტივები	21,590	1,797	4,972	20,794	18,883	68,036	53,698
მიმდინარე ანგარიშები და დეპოზიტები კლიენტებისგან სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(17,391)	(306)	(39)	(193)	-	(17,929)	(17,919)
	(580)	(61)	-	-	-	(641)	(641)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(17,971)	(367)	(39)	(193)	-	(18,570)	(18,560)
წმინდა ლიკვიდურობის სხვაობა აღიარებულ ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებში	3,619	1,430	4,933	20,601	18,883	49,466	35,138

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ნარჩენი ხანდაზმულობის ანალიზი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არის შემდეგი:

ლარი'000	მოთხოვნამდე					სულ ბრუტო	
	და 1 თვეზე ნაკლები	1-3 თვემდე	3-12 თვემდე	1-5 წლამდე	5 წელზე მეტი	თანხის მიღება (გასვლა)	საბალანსო ღირებულება
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	15,021	-	-	-	-	15,021	15,021
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,183	-	-	-	-	2,183	2,183
სესხები კლიენტებზე	489	1,049	618	9,357	9,390	20,903	15,987
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8,924	906	3,103	6,915	4,961	24,809	13,637
სხვა ფინანსური აქტივები	348	-	-	-	-	348	348
სულ ფინანსური აქტივები	26,965	1,955	3,721	16,272	14,351	63,264	47,176
ვალდებულებები							
საკრედიტო ინსტიტუტებზე	(11,604)	(486)	(248)	(640)	-	(12,978)	(12,892)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(371)	-	-	-	-	(371)	(371)
სულ ფინანსური ვალდებულებები	(11,975)	(486)	(248)	(640)	-	(13,349)	(13,263)
წმინდა ლიკვიდურობის სხვაობა აღიარებულ ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებში	14,990	1,469	3,473	15,632	14,351	49,915	33,913

(d) ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ხანდაზმულობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზს, მათი სახელშეკრულებო აღდგენის ან დაფარვის ვადების მიხედვით:

	2019			2018		
	1 წლის განმავლობაში	1 წელზე მეტი	სულ	1 წლის განმავლობაში	1 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	17,243	-	17,243	15,021	-	15,021
მოთხოვნები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2,991	-	2,991	2,183	-	2,183
სესხები კლიენტებზე	2,859	10,288	13,147	8,233	7,754	15,987
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,001	18,966	19,967	1,492	12,145	13,637
სხვა ფინანსური აქტივები	350	-	350	348	-	348
სულ	24,444	29,254	53,698	27,277	19,899	47,176
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	(17,732)	(187)	(17,919)	(10,817)	(2,075)	(12,892)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(641)	-	(641)	(371)	-	(371)
სულ	(18,373)	(187)	(18,560)	(11,188)	(2,075)	(13,263)
წმინდა დაქვემდებარება	6,071	29,067	35,138	16,089	17,824	33,913

ბანკის უნარი დააკმაყოფილოს მისი ვალდებულებები დამოკიდებულია მის უნარზე რომ დროის იგივე პერიოდის განმავლობაში მოახდინოს ეკვივალენტური ოდენობის აქტივების რეალიზაცია.

20. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს აქტიურად მართულ კაპიტალის ბაზას მისი ბიზნესისთვის თანმდევი რისკების უზრუნველსაყოფად. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის მონიტორინგი ხორციელდება, საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ ბანკის ზედამხედველობისთვის დადგენილი კოეფიციენტების გამოყენებით.

ბანკის კაპიტალის მართვის ძირითადი მიზნებია (i) უზრუნველყოფა იმისა, რომ ბანკი შეესაბამებოდეს გარედან, სებ-ის მიერ დაწესებულ კაპიტალის მოთხოვნებს, (ii) დაიცვას ბანკის უნარი გააგრძელოს საქმიანობა უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპის მიხედვით და ყოველთვის ხორციელდება მისი მონიტორინგი, მათი გამოთვლების შემაჯამებელი ანგარიშებით, რომლებიც მიმოხილულია და შემდგომ წარდგენილია სებ-ისთვის.

ბანკი მართავს მის კაპიტალის სტრუქტურას და ახორციელებს მის კორექტირებებს ეკონომიკური პირობების და მისი საქმიანობების რისკების მახასიათებლების ცვლილების ფონზე. კაპიტალის სტრუქტურის შესანარჩუნებლად ან დასაკორექტირებლად ბანკმა შესაძლოა ხელახლა შეაფასოს მისი ბიზნეს სტრატეგია ან დააკორექტიროს აქციონერებზე დასაბრუნებელი კაპიტალის ოდენობა ან გამოსცეს კაპიტალის ფასიანი ქაღალდები. წინა წლების მიხედვით, პოლიტიკებში და პროცესებში ცვლილებები არ განხორციელებულა.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციების მიხედვით (ბრძანება N100/04) 2017 წლის 18 დეკემბრის მდგომარეობით კაპიტალის მოთხოვნის მინიმალური კოეფიციენტი იქნა გადახდილი. 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით საერთო კაპიტალის პირველადი კაპიტალი (CET I), პირველადი კაპიტალი (Tier I) და სულ კაპიტალის კოეფიციენტები განსაზღვრულია შემდეგი ოდენობებით: 4.50%, 6.00% და 8.00%, შესაბამისად. კაპიტალის შენარჩუნების და ციკლის საწინააღმდეგო ბუფერები განსაზღვრულია 2.50% და 0%, შესაბამისად.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს უნდა შეენარჩუნებია ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკის (CICR) ბუფერი 0.44%-ს ოდენობით (2018: 0.55%), საკრედიტო პორტფოლიოს კონცენტრაციის რისკის ბუფერი 3.25%-ს ოდენობით (2018: 4.18%) და წმინდა „GRAPE“ ბუფერი 9.7%-ს ოდენობით (2018: 14.4%). ყველა დანარჩენი პილარ 2-ის ბუფერები უნდა ყოფილიყო შენარჩუნებული 0%-ზე (2018: ნული). ყველა ბაზელ 3-ს მოთხოვნების შესაბამისად ბანკს უნდა შეენარჩუნებია მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი, საერთო კაპიტალის პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 23.89%, 11.42% და 9.19%, შესაბამისად (2018: 29.63%, 10.09% და 12.63%, შესაბამისად). ბანკი იყო შესაბამისობაში მოცემულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან 2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გამოთვლა სებ-ის სააღრიცხვო კანონების და კაპიტალის ადეკვატურობის ბაზელ 3-ს მითითებების ჩარჩოს მიხედვით 2018 და 2019 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

ლარი'000	2019	2018
პირველადი კაპიტალი*	50,191	50,381
დამატებითი კაპიტალი*	202	244
სულ საზედამხედველო კაპიტალი*	50,393	50,625
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები*	64,897	55,931
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი*	77.65%	90.51%
საერთო კაპიტალის პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი/ პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი*	77.34%	90.08%

* აღნიშნული ოდენობები არ არის აუდიტირებული.

21. შემდგომი მოვლენები

(a) ცვლილება წამყვანი ხელმძღვანელობის შემადგენლობაში

2020 წლის 5 მარტს, ბანკის რისკების განყოფილების უფროსად ვიტალი თაქთაქიშვილი დაინიშნა.

(b) COVID-19

i. ზოგადი მიმოხილვა

2020 წლის 11 მარტს, ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ (WHO) COVID-19 კორონავირუსის პანდემია გამოაცხადა. პირველი შემთხვევა საქართველოში ოფიციალურად 2020 წლის 26 თებერვალს დაფიქსირდა. ვირუსის გავრცელების საწინააღმდეგო ზომების ნაწილის სახით, საქართველოს მთავრობამ ქვეყანაში საქმიანობებზე გარკვეული შეზღუდვები დააწესა. სხვადასხვა დროს დაწესებული შეზღუდვები მოიცავს ტრანსპორტის მოგზაურობის აკრძალვას, ქვეყნის შიგნით ყველა მოგზაურობის შეზღუდვას კონკრეტული საათების განმავლობაში, ყველა საზოგადოებრივი ტრანსპორტის დახურვას, ყველა კომერციული საქმიანობის შეჩერებას, გარდა შემთხვევებისა, როდესაც შეიძლება საქმიანობა განხორციელდეს დისტანციურად, სახლიდან, აგრეთვე კონკრეტული ბიზნეს საქმიანობები (სასურსათო მაღაზიები, აფთიაქები, კომერციული ბანკები, ბენზინგასამართი სადგურები, ფოსტა და ა.შ.).

საქართველოს მთავრობის მიერ დაწესებული შეზღუდვები არ ვრცელდება ბანკის არცერთ საოპერაციო საქმიანობაზე. ბანკი აგრძელებს მუშაობას ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის შესაბამისად და მის ორივე ოფისში ჰყავს თანამშრომლები, რომლებიც შესაძლებლობის ფარგლებში დისტანციურ რეჟიმში მუშაობენ.

ii. ცვლილებები მარეგულირებელ მოთხოვნებში

არსებული კრიზისის საპასუხოდ, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა („სებ“) მიიღო ზომები გლობალური COVID-19-ის პანდემიის მიერ საქართველოში შექმნილი უარყოფითი ფინანსური და ეკონომიკური დაბრკოლებების შესამსუბუქებლად. სებ-ის შემდეგ ნაბიჯებს შეიძლება პოტენციური გავლენა ჰქონდეთ ბანკის ოპერაციებზე:

- უცხოური გაცვლითი კურსის უცარი ზრდის სტაბილიზაციისთვის (ლარი/აშშ დოლარი კურსის პიკური მაჩვენებელი 3.4842 დაფიქსირდა 2020 წლის 27 მარტს) მარტის განმავლობაში სებ-მა ადგილობრივ ბაზარზე გაყიდა 100 მილიონი აშშ დოლარი;
- სებ-მა კოორდინაცია გაუწია საქართველოს ბანკების ინიციატივას, რომ კომერციული ბანკების საცალო და მცირე ბიზნეს მსესხებლებს, ქვეყნის ფარგლებში, მიეცეთ სამთვინი ნებაყოფლობითი საშეღავათო პერიოდი. საოჯახო ფულადი საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად ოდნავ გაძლიერებული დეპოზიტების გატანების პარალელურად, წინამდებარე ინიციატივამ მეტად დაამძიმა ლარის ლიკვიდურობა ფინანსურ სექტორში. აღნიშნული პრობლემის გადასაჭრელად, სებ-მა კომერციულ ბანკებზე და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებზე სავალუტო სვოპების შეთავაზება დაიწყო, 200 მილიონ აშშ დოლარამდე თითოეული სექტორისთვის;
- სებ-მა შეარბილა მარეგულირებელი მოთხოვნები კომერციული ბანკებისთვის, კონკრეტული კაპიტალის ადეკვატურობის და ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მოთხოვნების შერბილების ჩათვლით. აღნიშნული უფლებას მისცემს ბანკებს გამოიყენონ არსებული ბუფერები კლიენტების მხარდასაჭერად მიმდინარე ფინანსურად სტრესულ გარემოებებში, რათა შეძლონ ჩვეულებრივი ბიზნეს საქმიანობის გაგრძელება, შესაძლებლობის ფარგლებში. ლიკვიდურობის დაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მოთხოვნები (ადგილობრივი და უცხოური ვალუტისთვის, ისევე როგორც ჯამური მოთხოვნა) შესაძლოა იყოს გადახედილი და შემცირებული, აუცილებლობის შემთხვევაში;
- სებ-მა, შესაძლო საკრედიტო ზარალებისთვის დააწესა ზოგადი დებულებები თითოეული ბანკისთვის ინდივიდუალურად;
- სებ-ი არ დაკისრებს ფულად სანქციებს ეკონომიკური ნორმატივების და ლიმიტების გარე ფაქტორებით გამოწვეული (რეზერვები, გაცვლითი კურსის ცვლილება) დარღვევის შემთხვევაში.

iii. COVID-19-ის გავლენა ბანკზე

მოსალოდნელია, რომ საბაზრო პირობების გაუარესებას ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციაზე და რეზერვებზე, რომლებიც მაღალი რეიტინგის მქონე ფასიანი ქაღალდებისა და მოკლევადიანი საბანკო დეპოზიტებისგან შედგება, არ ექნება არსებითი გავლენა. შიდა სესხების გაცემის ოპერაციები გაგრძელდება შესაბამისი გირაოს საპირწონედ; შესაბამისად, შიდა აქტივების საკრედიტო ხარისხი არ არის მოსალოდნელი რომ შემცირდეს. ამ და სხვა დაშვებების საფუძველზე, დირექტორებმა მოამზადეს ფულადი ნაკადების პროგნოზები, სულ მცირე 12-თვიანი პერიოდისთვის წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღიდან, რომელიც მიაწინებს, რომ მოვლენების გონივრულად შესაძლო უარყოფითი განვითარებების გათვალისწინებით, ბანკს ექნება საკმარისი დაფინანსება რათა დააკმაყოფილოს მისი ვალდებულებები მათი დადგომისას. დირექტორებმა ასევე გაანალიზეს ბანკის შესაბამისობა სებ-ის რეგულაციებთან. ბანკი არის და მოსალოდნელია, რომ იყოს სებ-ის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში, სავალდებულო ზოგადი მდგომარეობის ჩათვლით, ერთი გამონაკლისით. 2020 წლის 31 მარტისთვის, სებ-ის ახალი მოთხოვნის თანახმად, ბანკმა მოახდინა დამატებითი ზოგადი ანარიცხის აღიარება 790 ათასი ლარის ოდენობით (მთლიანი სასესხო პორტფელის 5.25%-ი), რომელმაც ბანკის მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნის პირობის დარღვევა გამოიწვია. ბანკმა, სებ-ისგან მოიპოვა „უფლებაზე უარის თქმის“ შესახებ დოკუმენტი აღნიშნულ დარღვევაზე, 2020 წლის ბოლმდე - თარიღი როდესაც ბანკი ვალდებულია, რომ მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში იყოს. დამატებითი ზოგადი ანარიცხი შეიძლება იყოს გადახედული და კორექტირებული (აუცილებლობის შემთხვევაში) 2020 წლის განმავლობაში, ეკონომიკური სიტუაციის მიხედვით. დირექტორები მიზნად ისახავენ დროულად ჩაატარონ დეტალური საკრედიტო რისკის შეფასებები და მოსთხოვონ სებ-ს თანხმობა, რომ 2020 წლის განმავლობაში ზოგადი ანარიცხიები კონკრეტული ანარიცხებით შეცვალონ. ზემოთხსენებული ანალიზის საფუძველზე დირექტორები დარწმუნებული არიან, რომ COVID-19-ის პანდემიას და შედეგად შემცირებულ ეკონომიკური საქმიანობას ქვეყნის ფარგლებში, ისევე როგორც ვარდნას გლობალურ ფინანსურ ბაზრებზე, არ ექნებათ არსებითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ შედეგებზე.